

Nepriklausoma LITHUANIA

INDEPENDENT LITHUANIA

Authorized as second class mail, Post Office Dept., Ottawa

Už išlaisvinimą Lietuvos!
Už ištikimybę Kanadai!

FOR LIBERATION OF LITHUANIA!
FOR LOYALTY TO CANADA!

N. 8 (74)

PRICE 10c

MONTREAL, 21 APRIL, 1948

KAINA 10c

VIII METAI

ISTEIGTA SPAUDOS B-VE "VILTIS"

PIRMUJU triju menesiu tikslas — \$10,000.00
Skaitlingas Susirinkimas. Per puse valandos \$1,110.00

Ką šiandien reiškia spauda, nereikia nė aiškinti. Ko nepasiekama patrankomis ir bombomis, ta padaro spauda. Tiesa, jos veikimas netoks greitas, bet užtat tikras. Tai didžioji pasaulio galybė, kuri kontroliuoja žmogaus smegenis ir galvoseną. Gerai panaudota ji krašte sukuria gerovę, o blogai panaudota — skurdą ir suirutę. Bene geriausiai ją įvertino bolševikai, kurie namie turėdami pragarą tikra to žodžio prasme, užsienio darbininkus įtikino, kad pas juos rojus.

Kanados lietuviai, jei neminėti sveltiniams tarnaujančio "Liaudies Balso", neturi savo spaustuvės. Būtų dar nieko, jeigu kitos spaustuvės galėtų lietuviškus laikraščius ir knygas spausdinti. Tačiau to nėra. "NL" spausdinama spaustuvėje, kuri lietuviškas raides susiskolino iš kelių vietų, bet ir tos nevenodos ir per mažos.

Visos Montrealo spaustuvės apverstos darbu. Kaip žmonės sako, "reikia

be kepurės vaikščioti", kad tau ką nors atspausdintų. Tą patvirtins kiekvienas lietuvis biznieriui, kuriam teko spausdintis Montreale, kad ir paprasčiausius blankus.

Labai aišku, kad esant tokiai situacijai, spaustuvų darbas labai brangiai apmokamas, o ypač jei jis dar svetima kalba. Užtat vos pradėjus leisti spausdintą "NL", tuojau pat buvo susirūpinta lietuviškos spaustuvės organizavimu. Atlikus visus paruošiamuosius darbus š.m. balandžio mėn. 11 d. Lietuvių parapijos salėje įvyko K.L.C.T. sušauktas steigiamasis bendrovės susirinkimas.

Susirinkimą atidarė Tarybos pirmininkas p. J. Juškevičius, pirmininkavo p. Ant. Gaurys, sekretoriavo p. G. F. Navikevičius. Pranešimą padarė p. Pr. Rudinskis.

Bendrovės tikslas ir pobudis.

Vyriausias bendrovės tikslas — įsi-

gyti linotipą ir kitas spaustuvės mašinas ir suorganizuoti spaustuvę. Bendrovė bus su aprėžta atsakomybe (Limited) ir tvarkysis grynai prekybiniais pagrindais. Be lietuviškų knygų, laikraščių, blankų ir kt. leidimo ir spausdinimo, bendrovė imsis ir darbų kitomis kalbomis.

Bendrovės kapitalas — 4.000 šerų po \$10,000 viso \$40,000.00. Vienas asmuo negalės turėti daugiau 50 šerų, kad bendrovė neprarastų visuomeninio pobūdžio, jei kas užsimanytų jos šerų supirkti. Šerų perpardavimas bus galimas tik su bendrovės valdybos sutikimu. Bendrovei parinktas vardas "VILTIS", Printing and Publishing Co., Ltd. Ji bus įregistruota Quebec'e 3-5 savaikių laikotarpyje. Šerai bus platinami po visą Kanadą.

Bendrovės apsimokejimas

Kad bendrovė galėtų užpirkti pačias reikalingiausias mašinas ir pradėti spausdinimo darbą, reikalinga suorganizuoti bent \$5,000.00 pradinio kapitalo.

Pranešėjas skaičiais įrodė, kad vien iš "NL" spausdinimo, atliekant jį trečdaliu pigiau, kaip dabar, bendrovė per 5 metus mašinas turėtų veltui. Tuo tarpu "NL" bus tik maža bendrovės darbo dalis.

Montreale yra spaustuvų, kurios per kelius metus iš kelių tūkstančių vertės išaugo į didžiules įmones vertinamas po keliasdešim tūkstančių ir net šimtus tūkstančių dolierių. Jokių abejotimų dėl spaudos darbo gavimo ir bendrovės apsimokėjimo nėra. Kas pirs jos šerų, duos ne auka, bet saugiai investuos savo pinigus naudingam tikslui.

Mašinų pasiūlymų jau gauta. Linotipininkų siūlos iš atvykusiųjų, kurie šiuo metu baigia savo sutartis miškuose, o reikalui esant gali būti išreikalauti ir prieš sutarties terminą. Ieškoma patalpų spausuvei įrengti.

Per puse valandos \$1,110.00

Montrealiečių susidomėjimas nauja bendrove geriausiai buvo pademonstruotas pirmininkui pasiūlius padaryti pertrauką ir surinkti iš susirinkusiųjų pasižadėjimus šerams pirkti.

Per pusę valandos buvo surinkta gyvais pinigais ir pasižadėjimais net \$1,110.00. Tai rekordinė suma, tur būt, ne tik Montrealo, bet ir bendrai visoje Kanados lietuvių organizacijų istorijoje.

Kol bendrovė bus įregistruota, šerai bus pardavinėjami pagal laikinus kvitus su K.L.C.T. atspauda. Kai tik registracijos formalumai bus baigti, laikini kvitai bus tuojau pat pakeisti šerais. Kas prieš bendrovės įregistra-

vimą negalės ar nenorės įmokėti pinigų, iš tų bus renkami pasižadėjimai šerų pirkti pagal specialiai paruoštus pasižadėjimų lapus.

Šerų platinimui kvitų knygtės ir šerams pirkti pasižadėjimų lapai ir instrukcijos to darbo pravedimui jau ruošiami. Kadangi greitas pinigų surinkimas įgalins greičiau įsigyti mašinas ir pradėti darbą, tai steigėjai kviečia visą Kanados lietuvių visuomenę nevilkinti pinigų įmokėjimo.

Steigiamasis susirinkimas nutarė pavesi bendrovės valdybai pakviesti visiems Montrealo lietuvių apgyventiems rajonams šerų platintojus, kurie atliks lietuvių lietuvių jų butuose. Tą pat turėtų padaryti ir kiti K.L.T. skyriai ir bendrovės "Viltis" prieteliai, visoje Kanadoje.

Bendrovės Valdyba

Bendrovės valdybą šerininkai nutarė rinkti 5 asmenis. Tikroji valdyba bus renkama visuotiniame šerininkų susirinkime po bendrovės įregistravimo. Laikinojo Valdybą išrinkti: Pr. Rudinskis, J. Juškevičius, Leonas Gudas, J. Leknickas ir A. F. Navikevičius.

Laikinosios valdybos uždavinys — įregistruoti bendrovę, organizuoti lėšas, ieškoti mašinų, patalpų ir atlikti kitus paruošiamuosius darbus bendrovės greitam susiorganizavimui.

Reikia džiaugtis, kad tokia reikalinga įmonė rado tokį gyvą pritarimą montrealiečių tarpe. Bendrovė bus kertinis šulys tolimesniai patrijotiniai nusistatę lietuvių darbe, todėl visų pareiga ją aktingai paremti.

K.L.C.T. VEIKIMO PLANAS

Kanados Lietuvių Centro Taryba, ryšium su skyrių steigimusi, ruošia platų veikimo planą visos Kanados mastu, į kurį gus stengiamasi įtraukti visa Kanados organizuota lietuvių visuomenė.

Svarbiausi šio plano punktai yra sekanti:

I. Kovoje už Tėvynės laisvę:

1. Vesti propogandą už Lietuvos išlaisvinimą,
2. Informuoti tuo klausimu Kanados valdžios organus, organizacijas ir žymesnius žmones ir prašyti užtarimo Lietuvos bylai,
3. Palaikyti glaudų ryšį su pasaulio lietuvių centrais kovoje prieš mūsų tautos pavergėjus,
4. Organizuoti paramą tremtiniais ir padėti jiems emigracijos klausimais;

II. Organizacineje srytyje:

1. Trumpiausiu laiku sukurti K.L.T. skyrius visoje Kanadoje,
2. Pritaikyti K.L.T. statutą naujoms sąlygoms ir patiekti jį tvirtinti visuotinam Kanados lietuvių atstovų suvažiavimui,
3. Daugumai skyrių susiorganizavus vasaros metu sušaukti skyrių pirmininkų suvažiavimą,
4. Rudenį, apie rugsėjo mėnesį, sušaukti visuotiną Kanados lietuvių atstovų suvažiavimą, kuris padėtų pagrindus tolimesnei organizacinei veiklai,
5. Kviesiti visų aktyviųjų K.L.T. darbuotojus stoti nariais į neutralias lietuvių organizacijas (klubus, šalpos draugijas ir tt.) ir palaikyti su jomis glaudžius ryšius.

III. Spaudos srytyje:

1. Sustiprinti "NL" ir paversti ją savaitraščiu,
2. Remti naujai įsteigtos Spaudos Bendrovės "Viltis" organizavimą, kad ji kuo greičiausiai laiku įsigytų spaustuvę ir perimtų lietuviškos spaudos darbus;

IV. Kultūros ir svietimo srytyje:

1. Remti chorų, meno ansamblių, vaidintojų būrelių, sporto klubų organizavimą ir skatinti jų kultūrinę veiklą,
2. Rūpintis kursų ir lietuviškų mokyklų organizavimu valdžios leistuose rėmuose. Kur mokyklas suorganizuoti negalima, ten rūpintis lietuvių kalbos mokymu šalia mokyklų,
3. Didesnėse kolonijose rūpintis salių įsigyjamu ar bent išnuomojimu.

V. Santykiuose su Kanados valdžios organais:

1. Būti lojaliais Kanados įstatymams ir vyriausybei,
2. Pagelbėti naujai atvykusiems išmokyti anglų kalbos ir rūpintis supažindinti juos su darbo, socialinės apsaugos, draudimo ir kitais reikalingiausiais įstatymais,
3. Ginti lietuvių darbininkų, interesus per valdžios darbo įstaigas, profesines sąjungas ir tt.

VI. Lesu organizavimo reikalu:

1. Sėkmingam anksčiau nurodytų darbų pravedimui organizuoti lėšas aukų, rinkliavų, parengimų, pramogų ir kitais būdais.
2. K.L.T. veikloje dalyvaujančių lietuvių ir jos rėmėjų pastovus reguliarus nario ar solidarumo mokesčio klausimas tuo tarpu paliekamas atviru. Jis bus sprendžiamas Skyrių pirmininkų arba visuotinam Kanados lietuvių atstovų suvažiavime.
3. Parengti finansinį planą pastoviam lėšų plaukimui visuotinam Kanados lietuvių suvažiavimui, rudenyje.

Kol K.L.T. statutas bus naujai perdirbtas, skyrių organizatoriai ir iniciatoriai prašomi vadovautis sudarant skyrių valdomuosius organus K.L.C.T. organizacinio atsišaukimo, tilpusio "NL" Nr. 6 (72) nurodymais.

K. L. C. Taryba

NAUJI K.L.T. SKYRIAI

Pirmasis naujas (po Montreal ir Toronto) K.L.T. skyrius įsisteigė Longlaco stovykloje š.m. kovo mėn. 26 d. Visi dalyviai entuziastiškai pritarė K.L.T. atsišaukimui ir vienbalsiai nutarė įsteigti skyrių. Skyriaus valdybą išrinkti:

Vytautas Šimkus — pirmininku,
Vytautas Laguckas — sekretorium,
Gerdvilas Indreika — išdininku.
Įrevizijos komisiją išrinkti:
Stasys Gureckas ir
Juozas Skučas.

Susirinkimas K.L.C. Tarybai atsiuntė tokio turinio rezoliuciją:

"Mes, Pulp & Paper Co., Ltd., Camp 20, Longlac, Ont. lietuviai, susirinkę š.m. kovo mėn. 26 d. į steigiamąjį skyriaus susirinkimą, perskaitydami, nutarėme visomis jėgomis

prisidėti prie kovos už Lietuvos išlaisvinimą, pagal jos patiektus veikimo principus.

Mes suprantame, kad tik gerai organizuotas darbas duos teigiamų vaisių.

Tegyvuoja laisva ir nepriklausoma Lietuva."

Rezoliucija priimta vienbalsiai. K.L. Tarybos skyriaus iškeltas aukų vėjus susirinkimo priimtas. Jo pravedimas pavestas Gerdvilui Indreikai, Tarybos skyriaus išdininkui.

Susirinkimas užbaigtas Tautos Himnu.

Tėvynainis.
Gavome pranesimą, kad nauji K.L.T. skyriai steigiasi Winnipege, Val D'or ir Rodney.

PASIKALBEJIMAS SU A.L.T. PIRM. SIMUCIU

Tautos vergijos naktį gerai kad yra asmenybių, kurios kaip žiburėliai kelia šviečią, kurios yra tiek pripildytos patrijotine energija, kad lyg spraksėdamos žiežirbos visą tautos išlaisvinimo motorą suka.

Vienu tokių idelstų, nenuoramų yra Leonardas Šimutis, "Draugo" redaktorius, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas ir daugelio kitų organizacijų ir sąjūdžių širdis. Šiomet jis švenčia 55 metų amžiaus, 35 metų visuomeninės veiklos ir 30 metų redaktoriavimo sukaktį (1918 m. pradėjo redaguoti "Garsą"). Tos sukaktys tai

gera proga užduoti keletą klausimų: — Kaip jums atrodo Lietuvos laisvės perspektyvos?

— Nori mane pranašo rolėn pasodinti?

— Esi gi poetas, o šie žmonės laikomi tautos pranašais....

Kova už Laisvę

— Kalbant rimtai apie Lietuvos išlaisvinimo viltis, — pasakojo L. Šimutis, — nei viena lietuviška širdis į šį klausimą neigiamo atsakymo negali duoti. Jeigu nebūtų vilties Lietuvai prisikelti, argi mes ir mūsų kolegos

tiesk dirbtume, tiek laiko pašvęstume. Nebūtų nė tų aukų, kuriomis ta akcija išsilaiko. Lietuvos laisvės ideja Washingtono tebere gyva. Tai parodo ir prezidento Trumano š.m. kovo mėn. 17 d. New Yorke pasakytoji kalba, kur jisai išskaičiavo ir Baltijos valstybes atvaduotinių tautų saraše. ALT delegacijos į Vashingtoną nekartą darė sugestijų, kad koks oficialus sostinės asmuo nauju pareiškimu patvirtintų mūsų tautų viltis dėl išlaisvinimo ir prez. Trumanas, kaip ma-

(Perkelta į 2 pusl.)

PASIKALBEJIMAS SU A.L.T. PIRMININKU

(Tęsa iš 1 pusl.)

tome, tą padarė. Jei Amerika stoja už mūsų laisvę, mūsų nepriklausomybę pradžiai negali.

— Kaip vyksta įvairių Lietuviškųjų grupių bendras darbas, ypač Lietuvos išlaisvinimo srityje.

— Ligi šiol į Amer. Liet. Tarybą įsijungusios grupės yra katalikai, socialistai, tautininkai — sandariečiai. Tos grupės sugyvena gerai, dirba darniai, tarp tų grupių viršūnių nėra kilę rimtesnio konflikto ar kliūtis, kuri galėtų išjungti iš bendro darbo dėl Lietuvos išlaisvinimo. Su neįsijungusia iki šiol tautininkų grupe, principu jau susitarta, tik vedami pasitarimai dėl kai kurių detalių.

— Kokie Tarybos darbai ir ateities planai?

— Vis dar tebevedama rinkliava, kuri pernai davė labai gerus rezultatus, šiemet kiek silpniau, nes kol kas per mažai žmonių prie jos organizavimo, o be to-BALFo, šalpos darbas įjudintas; jie kas mėnesį turi siųsti atatinamas sumas į įvairius kraštus (medikamentais, stipendijomis ir tt). Jų darbas negali sustoti; bet ir mes esame optimistai. Visuomenė finansuos tarybos įstaigas ir Tarybos vedamą Lietuvos išlaisvinimo akciją.

Palaikomi kontaktai su lietuvių centriniėmis įstaigomis Europoje, Amerikoje, organizuojamos rajoninės konferencijos. Vienas iš jų uždavinių — susiorganizuoti taip, kad būtų pasiektas kiekvienas kandidatas į senatą ir į kongresą (rinkimai bus neužilgo) ir visus juos palenkti laisvės bylai ginti. Konferencijos rinks delegatus į bendrą visų U.S.A. lietuvių konferenciją Vashingtone. Lietuvos lais-

vės bylos iškėlimui sostinės spaudoje; suvažiavusios delegacijos pasimatys su senatoriais, kongresmanais, reikalaujamos dar daugiau paremti Lietuvos laisvės reikalą.

Taryba išlaiko ir ateityje mano išlaikyti sustiprintą informacijų biurą — LAIC, kuris išleido labai daug Lietuvos bylai ginti naudingų leidinių. ALT padėjo išleisti Chase ir Jurgėlos parašytąsias Lietuvos istorijas anglų kalba. LAIC leidžia puikius biuletenius, nuolat būdi prie Jungtinių Tautų, kad nepraleidus nei vienos progos iškelti ir apginti Lietuvos reikalą.

Taryba susirūpinusi ir padarė daug žygių tremtinių reikalui. New Yorke steigiamas Lietuvių Imigracijos biuras, kuris bus išlaikomas jungtinėmis jėgomis su BALFu. Esu labai patenkintas LAIC direktoriaus p. Jurgėlos ir kitų LAIC žmonių veikla ir darbštumu.

Kataliku akcija

— Jus esate ir Lietuvių Katalikų Federacijos sekretoriumi. Kas naujo toje šakoj?

— Katalikų Federacija, vis pasiūsdama į svarbiausius reikalus, kokius patsai laikas diktuoja, šiuo metu daug dėmesio skiria Lietuvos Nepriklausomybės atstatymui. Neišskodama garbės ir nepaisydama proporcijų ji nuoširdžiai dirba su kitomis grupėmis Lietuvos išlaisvinimo darbą.

Šiuo metu varomas vėjus mūsų pačių tarpe, kad sukėlus reikalingas lėšas geriau suorganizuoti katalikų akciją, kultūrinių reikalų tenkinimą, kultūrinio žurnalo palaikymą, kad sustiprinus katalikišką jaunimo auklė-

jimą, išplėtus centrinių knygyną ir archyvą, kurio jau turima rimta užuomazga. Turint stipresnius medžiaginius išteklius bus siekiama, kad kur tik gyvena lietuviai, ten eitų vis planingesnė veikla.

Į tą darbą stengiamasi įjungti ir naujai atvykusius tremtinius. Daugelis iš jų stipriai prideda petį ir jų buvimą vis ryškiau pradeda jausti.

Svietimo reikalai

— Šalia redakcinio darbo esate ir kultūrininkas; ką apie šios rūšies reikalus Amerikoje?

— Su savo mokyklomis ir parapijomis katalikai yra išvarę čia plačiąsią vagą, bet atsižvelgiant kad jie yra pati didžiausia lietuviškos visuomenės grupė, proporcingai dar galėtų daugiau padaryti. Galėtų būti mokyklos gausesnės, ypač aukštesniosios,

DP SMUGIS KOMUNISTAMS

Val D'or, Que., balandžio mėnesio 12 d. vietos darbininkai DP suruošė mitingą ir išrinko Anti-komunistinį komitetą aštriais žodžiais pasmerkdamai komunizmą.

Vienas lietuvis, buvęs Rusijos armijos karininkas, pareiškė: "Jeigu kas Kanadoje nori gauti teisingą atsakymą, kaip Rusijoje veikia komunizmas, tegu paklausia bet kurį naują imigrantą ir gaus visai teisingą atsakymą". Jis užbaigęs savo kalbą žodžiais "Dieve apsaugok Kanadą nuo komunizmo".

British United Press korespondentui

jų programos lietuviškesnės, sistematinės jaunųjų paruošimas organizaciniai ir kultūriniai darbai.

— Ką galėtute pasakyti apie lietuviškos knygos reikalus?

— Visų pirma, mes žavimės tremtinių pasiektais laimėjimais šioje srityje. Jie pralenkia mus. Tremtyje dabar žymios inteligentiškos jėgos. Pas mus, Amerikoje, lietuviškai knygai ir net rimtam žurnalui didžiausia kliūtis yra greitas gyvenimo tempas. Nesant laiko skaityti, sunku įpirsti spausdinį į rankas. USA anglišką spauda pritaikyta prie to tempo, ypač trukia. Visgi dar galimybių yra daug ir mes tikimės, kad tą liūdnai apleistą sritį papildys iš tremties atvykę kultūrininkai. Juk tremtinių gyvenimas Europos vakaruose yra laikinas; jei jie greit negrįš į laisvą Lietuvą, kelsis į Ameriką ir Jungtinėse Valstybėse turės susidaryti ir mūsų kultūrinio veikimo centras.

(Bus daugiau)

Dr. J. Prunskis.

Raud Armijos Vyr. Leitenantas

TEISKITE MANE

Dedame šį vieno Raud. Armijos Vyr. Leitenanto straipsnio vertimą iš prancūzų laikraščio „La Libre Parole“ 1947 m. Nr. 4. Straipsnio vertėjas J.N.S. labai norėtų, kad jį paskaitytų „užkietėjusi kanadiška lietuvių komunistė V.“ (Red.)

(Tęsa iš praėito numerio)

Vieną dieną pradėjo mus šaukti iš eilės, vesti į kitą patalpą, kur įsakė nusirengti visus amerikoniškus drabužius, o jų vietoje apsirengti senais, visiškai suplyšusiais vokiškais drabužiais, kadaise buvusiomis vokiškomis uniformomis, nuimtomis nuo sergančių, užmuštų karių ar tiesiog sukrautų jau į atmatų sandėlius.

Nešvarūs, apžėlę, apsirengę senais suplyšusiais drabužiais, mes darėme labai jau nedžiaugsmingą vaizdą. Vyrai išgyvenimai, kurių moteris atskyrė kaž kur išvežė, o vaikai jau buvo pirmą atvažiavimo dieną išvežti, buvo nepaprastai sunkūs. Mus visus kankino klausimas: "Už ką?" "Kuo mes kalti?" Su sustiprinta sargyba bus išvežė. Maistas tas pats, kitaip sakant: joks. Po keturių dienų kelionės mus susodino į traukinį su užkaltais vagonų langais. Mūsų vagonė buvo 62 žmonės. Vokiški vagonai maži. Galvoti apie atsigulimą neįmanoma. Net sėdėti galima buvo tik pakaitomis... Traukinys buvo didelis: 50-60 vagonų. Visi jie buvo pilni tokių žmonių, kaip aš.... Buvo ir mirties atsitikimų. O be to, du kart per dieną atidarydavo vagonus, kad visi matytų, kaip būdavo sušaudomi tie, kurie bandydavo pabėgti.

"Naujoji Germanija"

Pagaliau traukinio iškrovimas. At-

rodė, kai tai gali būti apie 40-50 kilometrų nuo OMSKO / Sibire/. Pavakare mes atėjom prie naujai pastatytų barakų, kur visus suskirstė kuopomis. Barakų daugybė, bet susisiekimas vieno su kitu griežtai uždraustas. Barakuose tik lentų guoliai dviejų aukštų ir daugiau nieko.

Kitą dieną pašaukė visus tuos, kurie moka svetimų kalbų. Mane, kaip mokantį vokiečių kalbą, pasiuntė už 3-4 kilometrų į vokiečių belaisvių lagerį, kur aš turėjau būti vertėju, bet kartu ir išpildyti savo darbo uždavinį. Mačiau tik vokiečius. O jų neapskaičiuojama daugybė. Be to skaitlingi būriai rumunų, italų, vengrų, japonų, naujai atvyksta lenkų būriai, serbų, čekų ir rusų, atvežamų iš naujai "išlaisvintų" kraštų. Buvusieji vadinamieji "baltieji" rusai, kurių daugelis savo noru grįžo į tėvynę, bet dar daugiau prievarta grąžintų — sudarytų taip pat nemašą būrį.

Tikslų skaičių atvežtų čia, žinoma, aš negaliu pasakyti. Bet jų čia labai daug. Tiesiog šimtai tūkstančių... ir visokių tautybių.

Turiu dar pridėti, kad labai daug SSSR piliečių atvežta čia iš tų sričių, kurios buvo vokiečių okupuotos. Moterų ir gi daug, bet tikslaus skaičiaus negaliu pasakyti. Buvo daug armėnų ir ukrainiečių, bet daugumą sudaro lenkai. Susisiekimas barako su baraku griežtai uždraustas ir bandymai susisiekti vieno su kitu sunkiai baudžiami. Visi dirba išpildydami užduotas normas. Neišpildžius normos negaunamas maisto davynys. Bet mes, nors ir daug dirbdami, buvome alkani. Visi dirbome kaž kokių fabriku statyboje, kuriems įrengimai buvo atvežti iš Vokietijos.

Tos statybos vadinosi "Naujoji Germanija".

Visi inžinieriai, techninis personalas, konstruktoriai, sąskaitininkai, raštininkai, medicinos personalas išimtinai sukomplektuoti iš kalinių tarpo. Visi jie dirba pagal savo specialybes. Visa organizacija labai "puiki". Žmonių negailėk, o darbą pildyk pagal planą griežtai.

Ir ištikrųjų mirtingumas labai didelis. Priežastys: dideli šalčiai, neturėjimas specialių drabužių, lenktyniavimas iš prievartos, o svarbiausia — blogas maistas ir medikamentų trūkumas. Susidaro įspūdis, kad čia suvežtų žmonių naikinimas sunkiu darbu, daromas kaip ir viskas pagal Maskvos direktivų planą. Nepaprastai dažnos savižudybės.

Nežiūrint skaitlingos ir nepaprastai budrios sargybos, sudarytos iš pačių kalinių, bandymai pabėgti labai dažni, nežiūrint to, kad kiekvienas gerai žino, kad už nepasisekusį pabėgimą gresia mirtis. Vyriausybės narių ir įvairių komisijų vizitai įvaro daug baimės ir nervuotumo, kad kuo nors nebus įtikta. Dirbant reikėjo turėti galvoje, kad kaž kur tai punktuose Nr. 63, 64 ir 83 buvo vedama analoginė statyba ir kad mūsų statyba ateityje bus surišta su minėtais punktais. Bet kur tie punktai — niekas nežinojo, nes viskas buvo daroma nepaprastu slaptumu.

Komisija iš centro

Vieną kartą atvažiavo eilinė komisija iš centro. Tos komisijos sąstata aš pažinau savo pusbrolių, kuris du kartu praėjo pro mane, manęs nepažindamas. Sekantį kartą jam praeinant,

aš pats priėjau prie jo su klausimu apie vieną smulkmeną iš mano darbų. Jis mane pažino, bet nedavė to suprasti. Dvi dienas aš jį sutikdavau. Jo žvilgsnis susitikdavo su manuoju, bet tai ir viskas. Toks pusbrolio laikymasis, kuris buvo mano draugu vaikystėje ir jaunystėje iš viso apie 10 metų, mane taip pritrėnkė, kad aš nebenorėjau daugiau vilkti šios baisios egzistencijos, šios amžinos katorgos ir nutariau pasikarti. Aš turėjau virvę ir vakare žadėjau viską baigti. Vėlai vakare mane pašaukė ir nuvedė į tą kambarį, kuriame buvo atvažiavusioji komisija. Ten aš pamaciau savo brolių. Nieko daugiau nebuvo. Jis kreipėsi į mane, prašydamas išaiškinti vieną mano darbo detalę. Veliau jis išsiuntė sargybinių, užrakinio duris ir mudu likom vienu du. Puolėm vienas kitam į glėbį, bučiavomės, verkėm. Pusbrolis prašė manęs viską atvirai, nuoširdžiai ir smulkiai pasakoti kaip ir už ką aš čia pakliuvau. Nieko neslėpdamas viską jam, kaip per išpažintį, papasakojau. Laikė mano pasakojimo brolis verkė. Daug įdomaus aš iš jo sužinojau. Paširodo, kad visų buvusiųjų nelaisvėje, ar išvežtų į Vokietiją darbams laukia tas pats likimas. Moterims taip pat. Gyventojai iš buvusių vokiečių užimtų sričių išstais šimtais ešalonų gabenami į šiuos punktus, taip vadinamus "NAUJOSIOS GERMANIJOS" statyba. Reikalingi įvairūs specialistai, reikalingi paprasti darbininkai nepaprastai dideliu skaičiumi, turint galvoje labai didelį žmonių sumažėjimą. Smerkdamas tokią vyriausybės ir partijos politiką, pusbrolis papasakojo man apie įvairius neloģiškaus nutarimus, apie vis didėjantį terorą, apie Ukrainos ir Pietvakarinių sričių partizaninę veiklą; apie tai, kad gyventojai maitinami vadinamu bado daviniu, apie tai, kad išskyrus "parodomuosius" svetintais miestus, visi gyventojai badauja,

o ypatingai tose srityse, kur vokiečių buvo okupuoti. Papasakojo apie tai, kad tūkstančiai "tikinčiųjų" iš tų sričių suvežami čia. Paaikšino patriarcho paskyrimo reikšmę. Papasakojo, kad "parodomuose" miestuose atidarytos bažnyčios, puikios krautuvės, kur kiekvieną stebina kiekybė ir kokybė prekių, maisto produktų ir kt. Bet kitur nieko panašaus nėra. Pavyzdžiui, bažnyčios atidarymas kur nors provincijoje pasirodytų administracijai juokingu, o asmens, iškėlę šį klausimą, atsidurtų čia, "NAUJOSIOS GERMANIJOS" statybos darbuose. Papasakojo apie šios statybos paslaptingo saugojimo reikšmę, apie begalinius kiekius įrengimų, atvežamų iš Vokietijos, apie ginklavimosi projektus, įgalinančius per 3-4 metus nugalėti visą kapitalistinį pasaulį.

Buvo įdomu klausyti apie gyventojų didelį džiaugsmą dėl pergalės. Visi tikėjo, kad ateis palengvėjimas, baigsis 12-13 valandų kasdieninis nepertraukiamas darbas, duos išbadėjusiems gyventojams maisto.

Tikėtasi, kad bus sumažintas NKV D budrumas, kuris matė kiekviename gyventujuje išdaviką, kenkėją, provokatorių. Papasakojo, kad drebą ne tik paprastas, vidutinis žmogus, karys ir seržantas, bet ir visi aukštieji darbuotojai iki maršalo imtinai. Ir jis, partijos narys, aukšto rango valdininkas, turįs puikias dovanas, gautas laike karo, ne visuomet ramiai miega ir nėra tikras rytojaus diena. Ir darbas čia, matant taip žiauriai kankinamus, nieko nekaltus žmones-kankina jį, kad vienu momentu ir jis gali iš komisijos nario staiga pasidaryti kaliniu, tuo labiau, kad jis turi reikalingą specialybę. Ilgai pasilikti vieniems dviem vis dėlto buvo pavojinga. Atsisveikindamas jis man įsakė išmesti iš galvos savižudybės mintį ir pažadėjo deti visas pastangas manė iš čia išlaisvinti.

Po to susitikimo praėjo keletas dienų. Brolių mačiau tik iš tolo...

Sugriautas gyvenimas ir kas toliau?

Aš negaliu kalbėti apie mano pabėgimo epizodus, naujus dokumentus su svetima pavarde, raudonarmiečio uniformą, savo kelionę, aš net negaliu pasakyti, į kurią Vokietijos zoną aš oficialiai atvažiavau ir kur numėčiau raudonarmiečio uniformą.

Bet tas ir ne svarbu.

Dabar aš skaudžiai galvoju apie mano sugriautą gyvenimą, apie neužtarnautus įžeidimus, taip ištikimai mylinčio savo tėvynę ir atidavusio jai visą savo gyvenimą. Ir dabar aš myliu savo tėvynę! Pašaukus tėvynė, aš ir vėl eisiu tarnauti savo tautai, bet ne vadams, stipriai įsikibusiems į savo valdžią, naikintiems taip žiauriai ir negailestingai mano tautiečius brolius ir seseris.

Čia aš parašiau viską, kas šiuo metu mane nepaprastai jaudina. Visą tiesą parašiau! Tikėkite man, aš nė kiek neperdėjau, nieko nesutirštinu ir nieko, kas liečia mano "kalbę" nenuslėpiau.

TEISKITE MANE!

Kuo aš kaltas?

Sielos kančios labai didelės. Nieko, be neapykantos ir pasipiktinimo, iš savo Tėvynės, neišsinešiau. Su savim ir ant savęs nieko neturiu iš savo gimtinės. Tik parkerį, kurį padovanojo man pusbrolis, draugas, o dabar ir mano išgelbėtojas. Aš jį saugosiu, kaip vienintelį daiktą, primenantį man mano Tėvynę, į kurią, aš turiu viltį grįžti, bet kurioje neturi būti dabartinių Kremliaus budelių. Mano sąžinė šviri, ir dvasinės jėgos nepalaužtos nežiūrint visų išgyventų kančių. Užtekusių kovai mano pavergtai, naikinama bet puikiai tautai laisvinti.

KANADOJE IR PASAULYJE

ITALIJOJE LAIMEJO DESINIEJI

Italijos rinkimuose išsikią daugumą laimi anti-komunistinis blokas. Sakykis būsiąs maždaug kaip 2:1 raudojų nenaudai.

Ministeris Pirmininkas de Gaspari pareiškė, kad jis numato sudaryti koalicinę vyriausybę apie gegužės mėn. 20 d. ir kad komunistai būsią

išskirti. Jis pabrėžė, kad kariuomenė liks ir toliau pasiruošus visokioms galimybėms prieš komunistinius partizanų. Rinkimų metų jų koncentravimasis buvo jaučiamas apie Milaną.

Spėjama, kad 25 milijonai balsavo iš 29 mil. turėjusių teisę balsuoti. Dar negalutinais daviniais į senatą

balsų krikščionis Demokratai gavo 47,4%, Dešinieji Socialistai 6,6%, Nacionalinis blokas 6,3%, kitos dešiniojos partijos apie 7%. Dešiniojos partijos gavo apie 69%, o komunistų blokas — apie 31% balsų.

Panašių rezultatų laukiama ir iš balsavimų į parlamentą.

16-KOS PAKTAS

Balandžio mėn. 16 d., Paryžiuje, pasirašytas Europos ekonominio bendradarbiavimo paktas, kuris susideda iš 3000 žodžių. Paktas numato 7 asmenų vykdomąjį komitetą ir generalinį sekretorių. Sprendimus darys paktą pasirašiusių krastų atstovų taryba vienas balsas. Pirmas naujosios Vakarų Europos Ekonominio Bendradarbiavimo Organizacijos uždavinys — sėkmingas panaudojimas Europos atstatymui Amerikos paskirtų 5, 3 bilijonų dolerių.

Paktą pasirašė šie Europos kraštai: Austrija, Belgija, Britanija, Danija, Prancūzija, Graikija, Airija, Irlandija, Italija, Luksenburgas, Norvegija, Olandija, Portugalija, Švedija, Šveicarija, ir Turkija.

Naujamajai organizacijai išlaikyti atskiri kraštai turės mokėti sekantį procentą nuo bendrų išlaidų:

Austrija 1,75; Belgija 2,60; Vokietijos Britų ir Amerikonų zonos 12,20; Danija 2,10; Prancūzija 16,20; Graikija 0,45; Airija 0,87; Irlandija 0,10; Italija 8,00; Luksenburgas 0,13; Norvegija 1,35; Olandija 3,75; Portugalija 2,65; Britanija 31,00; Švedija 5,40; Šveicarija 5,40; Turkija 2,40 ir Vokietijos Prancūzų zona 1,75.

Be abejonės tai yra pats svarbiausias paktas pasirašytas po karo Europoje. Jis remiasi ekonominiu bendradarbiavimu, tačiau kiekvienas šandien supranta, kad iš ekonominio bendradarbiavimo praktikoje visada išsivysto politinis, o reikalui esant, ir karinis bendradarbiavimas. Pažymėtina, kad į jį įsijungė ir Skandinavų kraštai, kurie ilgai svyravo sutepti savo neutralumo aureolę, ar ne.

Be abejonės tai yra pats svarbiausias paktas pasirašytas po karo Europoje. Jis remiasi ekonominiu bendradarbiavimu, tačiau kiekvienas šandien supranta, kad iš ekonominio bendradarbiavimo praktikoje visada išsivysto politinis, o reikalui esant, ir karinis bendradarbiavimas. Pažymėtina, kad į jį įsijungė ir Skandinavų kraštai, kurie ilgai svyravo sutepti savo neutralumo aureolę, ar ne.

GROMYKO KALTINA KANADA

Jungtinių Tautų Taryboje, Lake Success, balandžio 13 d. Gromyko apkaltino Kanadą ir D. Britaniją, kad jos "nepakenčia dabartinės tvarkos Rytų Europos kraštuose ir norėtų ją pakelsti kitokia reakcionieriškai — fašistiška arba pusiau fašistiska, panašia į Graikijos ir Ispanijos tvarką". Jis buvo labai suerzintas tuo, kad ryšium su Čeko-Slovakijoje įvykdytu komunistiniu perversmu buvo pasiūlyta leisti duoti parodymus ir pabėgusiems iš Čekijos nekomunistams čekams.

LIKVIDUOTA KOMUNISTU MOKYKLA

White Hall, Point St. Charles, Montreal, policija atrado nedideliame kambarėlyje mokyklą, kuri, kaip buvo išaiškinta, turėjo ruošti būsimus komunistus. Rasta vertimų į anglų kalbą ir knygų ukrainiečių kalba rašytų Sovietų Maršalo Stalino, Markso, Labor Progressive Party Kanadoje vado Tim Buck ir kt. Kambario sienos nukabinėtos Stalino, Timošenko ir kitų komunistų vadų paveikslais.

Policija rado ir mokinių sąrašą, kurių buvo apie 30 tarp 9-12 metų amžiaus. Buvo mokoma du kartu į savaitę vakarus. Visi vaikai ukrainiečių tautybės.

NAUJASIS ČEKO-SLOVAKIJOS KONSULAS OTAWOS DAR NEPATVIRTINTAS

Vietoje po perversmo Pragoje atstatydinusio Čeko-Slovakijos konsulo Montreale Dr. J. Kotrly, naujoji komunistinė Čekijos valdžia jo vieton dabar atsiuntė Evzon Syrovotką. Jis yra vienas iš Čekų ambasados tarnautojų Amerikoje, kuriuos vos prieš savaitę Amerikos valdžia paskelbė persona non grata ir pareikalavo iš Amerikos atšaukti. Dabar Otawa svarsto, ar jis priimtinas Kanadai. Kol sprendimas bus padarytas, jam nedraudžiama eiti konsularines pareigas.

500.000 SVARU MARGARINO MONTREALUI

Vienas Otawos importieris siūlo pristatyti Montrealui kas mėnesį po 300.000-500.000 svarų margarino, kuris būtų perduodamas vartotojui po 38 ct. svaras. Tačiau Kanados įstatymas draudžia margarino gamybą ir įvežimą. Sąryšis su sviesto trūkumu pasipylė protestai parlamento nariams Otawoje dėl šio įstatymo netikslingumo. Visuose Europos kraštuose margarinas, ypač kepinimui, vertinamas tolygiai su sviestu, todėl jo draudimas Kanadoje tikrai darosi nesuprantamas.

UNEMPLOYMENT INSURANCE FUND 440 MIL.

Nedarbo Draudimo Fondas Kanadoje šiuo metu jau siekia 440 milijonų dolerių. Fondas sudarytas iš darbininkų ir darbdavių pastovių įmokėjimų. Tačiau priimant dėmesį, kad nedarbo atveju fondas pradėtų tirti daug greičiau, kaip kad jis augo, ir toliau jis turi būti stropiai didinamas.

Vasario mėnesį bedarbių Kanadoje buvo 88.016 prieš 109.311 praeitą mėnesį ir 55.569 vasario mėnesį praeitais metais.

ATVYKO 14.250 DP

Nuo praeitų metų balandžio mėnesio iki šių metų balandžio mėnesio atvyko į Kanadą 14.250 DP. Daugiausiai atvyko paskutiniame kovo mėnesyje — net 3.178. Iš bendro atvykusiųjų skaičiaus 5.042 yra kanadiečių giminių, 8.702 darbininkai atvežti pagal sutartis ir 506 našlaičiai.

Profesijomis atvykusieji pasiskirsto sekančiai: namų ruošos 1.798; miško kirtėjų 3.599; tekstilinių 207; kasyklų darbininkų 983; siuvėjų 803, jų šeimų narių 569; metalo pramonės darbininkų 124, jų šeimų narių 20; geležinkelio darbininkų 289; geležies liejyklų darbininkų 64 ir hydro statybos darbininkų 246.

Balandžio 19-20 laukiama dar apie 1.000 naujų DP. Ateityje DP būsią vežami ne per Halifaxo, bet per Quebec uostą.

LIETUVIAI DP PIRMUOSE KANADOS LAIKRASCIU PUSLAPIUOSE

Beveik visi didieji Kanados dienraščiai balandžio mėn. antroje savaitėje įsidėjo nuotrauka iš Genujos, Italijoje, kurioje matomas prekinis vagonas pilnas jaunų vyrų su užrašu "Lithuanians to Canada". Jie buvo atvežti kartu su kitais pabaltiečiais ir baltaniečiais iš Vokietijos. Genujoje jie turėjo sėsti į amerikonių transporto laivą tolimesnei kelionei į Kanadą. Jų tarpe mūsų žiniomis atplaukia 160 lietuvių.

PRANASAUJAMA VAKARU EUROPOS IR AMERIKOS SAJUNGA

Washingtonė plačiai kalbama, kad Jungtinės Amerikos Valstybės studijuoja penkių Vakarų Europos Valstybių paktą ir labai galingas daiktas, kad Amerika suteiks toms valstybėms karines garantijas jų apsaugai. Vadovaujant Vakarų Europos politikos Belgijos Ministerio Spaako atvykimas į šį kontinentą siejamas taip pat ir su šiuo klausimu. Jis matėsi Washingtonė su Prezidentu Trumanu ir aukštais kitų kraštų diplomatais.

SUDARYTA PALESTINOS ZYDU VYRIAUSYBE

Balandžio mėn. 13 d. Tel Aviv mieste Sionistų Taryba po visos nakties posėdžio paskelbė, kad sudaryta 13-kos ministrų Palestinos žydų vyriausybė. Ji perimsianti Palestinos valdžią, kai tik gegužės mėn. 15 d. baigsis anglų paskelbtas pasitraukimas. Jau sekančią dieną būsianti paskelbta nepriklausoma žydų valstybė.

KOLUMBIJA NUTRAUKE DIPLOMATINIUS SANTYKIUS SU RUSIJA

Bogotoje, kur vyko Pan-Amerikos konferencija, balandžio mėn. 10d. įvyko riaušės. Minia išdegino miesto centrą, pridarė daug nuostolių ir buvo paėmusi į savo rankas beveik visą miestą. Riaušės išsukė vieno kairiųjų politikos nužudymas. Pan-Amerikos konferencija buvo pertraukta 19 valandų. Balandžio mėn. 12 d., atstčius mieste tvarką, Kolumbijos radijas pranešė, kad nutraukiami santykiai su Sovietų Rusija, kadangi buvę suimti du sovietų agentai ryšium su riaušėmis. Viso esą suimta net 15 užsienio agentų.

Apskaičiuojama, kad riaušių nuostoliai sieks milijonus dolerių ir reikės 5 metų iki sunaikinimai bus atstatyti.

TOGLIATTI KALTINA

Komunistų vadas Togliatti, balandžio 15 d. kalbėdamas masiniame mitinge Neapoluje apkaltino Amerikonus "siekiant atominių bazių Sicilijoje, kad galėtų pradėti karą prieš laisvus europiečius". Tuo tarpu Rusija demobilizuoja visą savo armiją...

Bijoma, kad komunistai Italijoje išnevilts laimėti rinkimus balsavimais, gali bandyti pradėti civilinį karą... Italijos Ministeris Pirmininkas De Gaspari įsakė savo kariuomenei 350.000 vyrų — būti parengties stovyje.

TRUMPOS ZINIOS

Palestinos klausimui spręsti susirinko nepaprasta Jungtinių Tautų sesija balandžio mėn. 16 d. Sesijos pirmininku išrinktas Argentinos atstovas Dr. Jose Arce.

Amerikos dolerių plaukimas į Kanadą už prekes skirtas Europai pagal Europos Atstatymo Planą prasidės ne anksčiau gegužės mėn. pusės.

"Pasaulinio karo No 3 nebus" — pareiškė Belgijos ministeris pirmininkas ir užsienių reikalų ministeris Paul Henri Spaak spaudos atstovams Parlamento Rūmuose, Otavoje. Jis manė, kad komunizmo ekspansija jau esanti sustabdyta.

Jungtinių Tautų Saugumo Taryba priėmė rezoliuciją, kuria kviečiami Palestinos žydai ir arabai sustabdyti kovas. Arabų vardu Jamal Hussein tuoj pat pareiškė, kad arabai nenustos kovoje tol, kol liks galioje numatyta žydų imigracija į Palestiną po 1.500 į mėnesį.

Mosulinio duktė Edda, buvusi grafo Ciano žmona, gyvena puikioje vietoje Capri vasarvietėje ir esanti karšta fašizmo idėjų rėmėja.

21 žuvo ir 30 sužeistų Glasgow-London traukinio katastrofoje, kuri įvyko balandžio 17 d. 150 mylių nuo Londono. Glasgow-London pašto traukinys įvažiavo į stovintį keleivinį express traukinį.

Kanadiečiai nustebinti, kad Ontario ministeris pirmininkas George Drew paskelbė visuotinus provincijos rinkimus birželio mėn. 7 d., kuri jau senai paskelbta kaip Karaliaus šventė.

Ottavoje susirinko keli šimtai delegatų iš visos Kanados Housewives Consumers Association. Finansų ministeris Douglas C. Abbott buvo atsisakęs priimti konferencijos delegaciją, kadangi iš ankstyvesnių suvažiavimų esąs susidaręs išpuolis, kad ta organizacija esanti panaudojama komunistinei propagandai. Veliau, vienam parlamento atstovui pasiūlius, Ministeris davė sutikimą priimti kelius to suvažiavimo dalyvius. Delegacija norėjo įteikti petiją dėl kainų kėlimo su 1.000.000 parašų.

Iš penkių nelegaliai į Kanadą įvažiavusių žydų, tik vienas nutarė išbandyti savo laimę ir padavė prašymą imigracijos įstaigai, kad jam būtų leista pasilikti Kanadoje. "Geriau pasilikti Kanados kalėjime, kaip grįžti Vokietijon", — pareiškė jis. Kiti nutarė, kad jiems vietos Kanadoje nėra ir laukia laivo į Vokietiją.

KANADA ATMETA

Kanada Pakartotinai Atmeta Sovietu Kvietimą Lietuviams Registruotis Rusu Pilieciais

Balandžio mėn. 1 d. Kanados Užsienių Reikalų Ministerija per spaudą ir per radijo (C.F.R.B.) pakartotinai paneigė sovietų Ambasados per Kanados slavų laikraščius (tarp jų ir "Liaudies Balsą") paskelbtą pranešimą, kad Klaipėdos krašto lietuviai turi registruotis sovietų ambasadoje arba konsulatuose. Registracija turinti būti atlikta iki birželio 1 d., kitaip jie gali nustoti rusų piliečybės.

Sovietų ambasada primenama, kad

Paskubėk Atsilyginti Už Skolon Siunčiamą "Nepriklausomą Lietuvą".

Arabai skelbia, kad mūšyje prie Mishmar Haemek Palestinoje, žuvo 750 žydų ir kad tas jiems užtikrina Žemutinės Galilėjos kontrolę.

Graikai pradėjo ofensyvą su 20.000-30.000 vyrų prieš komunistinius partizanų.

Anglikonų Bažnyčia (Church of England) pritaria ir skatina apsaugos priemonių statybą prieš atominių bombų karą.

Jungtinės Amerikos valstybės nutarė pasiųsti 8.000 kariuomenės į Aliaską. Buvo pasklydę gandų, kad rusai pasidarė labai aktyvūs su savo povandeniniais laivais ir lėktuvais toje erdvėje. Aliaskoje lig šiol buvo apie 9.000 daugiausiai aviacijos dalinių, tačiau jie buvo išsisklaidę po visą Aliaską ir vykdė aerodromų ir stiprinimų statybos darbus, todėl jos gynimui neparuošti. Siunčiamoji kariuomenė taikoma apsigynimo reikalui.

Belgijos Regentas Princas Charles balandžio 16 d. atvyko lėktuvu į Otavą vizitui. Jį atlydėjo Belgijos ministeris pirmininkas ir Užsienių Reikalų ministeris Paul Henri Spaak ir Ekonominio Bendradarbiavimo ministeris Paul de Grotė.

Komunizmas Prancūzijoje silpnėja, — pareiškė didžiausio Prancūzijos katalikų dienraščio La Croix redaktorius Rev. Leon Merklen Prancūzijos konsulate, Kanadoje. Kad komunistai paimtų valdžią Prancūzijoje pavojaus nebėsa.

Britanija panaikino mirties bausmę, kuri buvo taip sena, kaip krašto įstatymai. Britanijoje mirties bausmė buvo vykdoma pakorimu. Balsuojant Žemumose Rūnuose už panaikinimą balsavo 245 ir prieš 222. Ginčai tesėsi 7 valandas. Tuo tarpu nutarimas penkiems bandomiesiems metams. Jis dar reikalingas Lordų Rūmų patvirtinimo.

John L. Levis, Amerikos angliakasių vadovas kaltinamas teismo pareidymo nevykdymu. Sprendimas atidėtas iki pirmadienio, balandžio 19 d.

Trisdešimt žmonių žuvo Airijoje lėktuvo katastrofoje, kai keturmotoris Pan-Amerikos milžinas "Empress of the Skies" nukrito besileisdamas Shanono aerodrome. Vos vienam keleiviui pavyko išlikti iš degančio lėktuvo. Katastrofos priežastis — lėktuvas nenuitkė į aerodromą apie 50 jardų ir užkliuvo už šieno stirtos.

REPORTAZAS IS ST. PAUL D'HERMIT

— Alo, alo, klausau!

— Vaziuojam į St. Paul D'Hermit! Atvyksta nauja siuvėjų ir mergaičių partija, — girdžiu p. Juškevičienės balsą.

Kanadoje visi ir visada "very busy". Anot senų kanadijonų "tokia jau čia kauntrė". Tačiau šitokios progos praleisti negali.

Pusėje astuonių vakare mes tryse — p. Juškevičius, ponis ir aš, jau esame tenai. Tai Darbo ministerijos pereinamoji stovykla. Iš oro ji tikrai kiek užneša į DP stovyklas: pastatai stovi eilėmis, jų formos primena barakus. Tačiau tas tremtiniai nemalonius išpuolis greitai išgaravo, kai pasiekėme erdvas laukiamojo patalpas.

Mus sutinka stovyklos šeimininkai ir paprašo pasirašyti registracijos knygoje. Patalpos erdvi, daug šviesos, visur gražūs staliukai, kėdės, sofos ir t.t., kaip gerame viešbutyje.

Pusė metu i Kanadą

Naujieji Kanados gyventojai jau atvykę. Skurdūs jų čemodanėliai dar tebestovi čia pat laukiamajam. Mums besidairant atguža būrys vyrų, moterų ir vaikų, ir kiekvienas stveria savo nedidelį turtą ir velka į viršų.

Įsimaišau į vidurį. Vienas toks lietuviškas veidas, rodos, kirstum lažybų, kad tai lietuvis.

— Ar ne lietuvis Tamsta? — kiek nedrąsiai paklausiu.

— O kaip gi, lietuvis! Čia mano žmona ir berniukas, — parodė į kiek pablykusių vidutinio amžiaus moteriškę ir 6-7 metų vaikiuką.

— Ar daug čia jūsų atvažiuo?

— Dvidešimt penki siuvėjai ir 45 mergaitės, be to, pora prisišusių statybininkų.

Mums bešnekančiam jau koks dvidešimt lietuvių susirinko. Kartu su p.p. Juškevičiais persikeliam į salę. Vienaime jos kampe neabejotinai žydu grupelė „egzaminuoja“ savuosius, o dar toliau matosi mums gerai pažįstamo latvių vadovo plikė, apstota naujųjų tautiečių.

— Tai čia vis atskirų tautybių grupelės? — užklausu savo kaimynės.

— Taip. Visi labai džiaugiasi, kai kas nors iš vietinių atvyksta pasitikti. Pirmoji informacija, patarimai, geras žodis — brangesni už auksą. Ši kartą tik estai nuliūdę, kadangi jų niekas nesutiko.

— Tamstos labai pavargę atrodote? — užjaukdama kreipėsi p. Juškevičienė į jau pagyvenusią moterį.

— Labai. Visą kelionę sirgau jūros liga — 10 dienų. Vakar pasiekėme Halifax, o dabar tik iš traukinio po visos paros kelionės.

— Ar tamsta siuvėja?

— Ne, mano vyras siuvėjas. Mus priėmė praeitų metų spalį (october) mėnesį. Taip ir vargome Venterfe visą pusę metų pereinamoje stovykloje, kol sulaukėm laivo į Kanadą. Dar daug liko laukiančių.

Dvi uncijos per savaitę

— Kaip su maistu Vokietijoje?

— Visai blogai ir dar vis eina blogyn. Riebalų tik 50 gramų (nepilnos dvi uncijos) savaitėi. Vietoje kurių dažnai duoda burokus. Duona kukurūzinė. Liūdniausia su mažais vaikais, o tokių šeimų kaip tik niekur beveža.

— Iš kur Tamsta? — teiraujuosi priešais sėdinčios mergaitės.

— Aš iš Flensburgo stovyklos. Atvažiuoju kaip tarnaitė. Mamytė liko Vokietijoje. Tėvelis mirė 1944 metais nacių išvestas Sachsenhauseno koncentracijos stovykloje.

I Torontą ar Montreale

— Kur geriau: Toronto ar Montreale? — paklausė ji, matyt, jau senai knietėjusi klausimą.

— Labai sunku į toki keblų klausimą atsakyti, — šį kartą pavadavo mane p. Juškevičius.

— Toronto paprastai kiek aukštesni atlyginimai ir viena anglų kalba, o čia dvi — anglų ir prancūzų. Bet čia daugiau lietuvių, čia organizacijų centras ir gal kiek mažesnis susiskaldymas. Kažkodėl daugumas atvykusiųjų linksta į Torontą.

— Argi Montreale daugiau lietuvių? — nusistebėjo viena jaunuolė; skaičiau laikraštyje Vokietijoje, kad Toronte jų net 6000.

— Tantai perdėjimas. Net ir artimas apylinkes pridėjus kažin ar tiek būtų. Montreale lietuvių apie 4-5000, o Toronte tikriausiai tik koks trečdalis to skaičiaus. Tikslios statistikos, aišku, nėra. Kur nuvažiuosit, ten įsikursit ir bus gerai.

Jau trys pabego

— Ką daro su tais, kurie pabėga nuo darbo? — nuoširdžiai užklausė juodburvy vyras.

— Visi prapliupo juoku.

— Dieve saugok, aš nesiruošiu bėgti, mano sąžinė rami, — pridėjo jis paraudęs.

— Blogai daro, kas bėga, — vėl at-

sakė p. Juškevičius. — Juos praneša policijai, įtraukia į paieškomų asmenų sąrašus ir vistiek vėliau ar anksčiau suranda. Be to, jų kelionė nuo Halifax apmoka kviečianti firma. Jei kas pabėga, gali būti kaltinamas už tų pinigų pasisavinimą. Kai pabėgusieji už 5 metų norės gauti Kanados pilietybę, tai savo kortoje tikriausiai ras įrašą ir apie pabėgimą. Pagaliau, bėgantieji gadina lietuvių vardą ir užkerta kelią kitų atvažiuojamui.

— O vienas čekas, du žydėliai ir vienas ukrainas jau spėjo čia pat Montreale pabėgti, — atskleidė savo klausimo paslaptį mūsų pokalbininkas.

Salėje pasklido gandas, kad jau skirsto siuvėjas. Ponai Juškevičiai su siuvėjais paliko mane vieną astuoniolikmečių draugystėje.

— Tamsta tikriausiai iš Kauno? — kreipiuosi į vieną aukštą brunetę, kuri ne vienam sugadins daug kraujo, jeigu pasilikis Montreale.

— Tikra teisybė. Iš kur Tamsta mane pažįsti? Mano mamytė liko su viena seserimi Lenkijoje, o tėvukas — Vilniuje.

Pasirodo, aš pažinau tik jos seserį. — Kokia įstaiga rūpinsis mūsų globa? Į ką kreiptis, jeigu pakliūtume į labai blogas salygą?

— Kiekviename Kanados miestelyje yra National Employment Service skyrius. Į tą įstaigą reikia kreiptis visais darbo ir jo pakeitimo reikalais. Jeigu tatau nepadės, praneškite K.L.T., gal ji galės užstoti.

— Į kokius darbus dabar verbuoja Kanadon? — pasidomėjau aš.

— Geležinkeliečius ir mokinius batų dirbtuvėms. Be to, pakvietė 20 latvių šeimynų, kurios buvo pasiūliusios vienai protestantų draugijai apdirbti didelį ūkį.

— Tas reikalas atidėtas ir šeimynos iš Venterfo vėl gražintos į stovyklas.

Pati mačiau prieš išvykdamą į Diepholzą, — pataisė jos kaimynė.

Bijo karo

— Kokios nuotaikos tremtinių tarpe?

— Labai blogos. Visi bijo galimo karo. Kalbama, kad tremtinius ateinančią vasarą išskirstys į Prancūziją, Belgiją, Olandiją, Kanadą, Angliją ir kitur. Jau dabar pradeda gyventojus grupuoti į tinkančius emigruoti, netinkančius, nedarbingus ir pn. Ypač nusiminę šeimos su mažais vaikais ir seni žmonės.

— Ir iš Danijos per Venterfą veža tremtinius, į Angliją, bet tik nevedusius. Atvykusieji pasakoja, kad rusai pareikalavę pagal sąrašą išduoti 1000 tremtinių. Danijos valdžia negarantuoja jū ateities.

— Koks adresas Tarybos leidžiamo laikraščio? "Liūdno Balso" mums nereikia, — paklausė viena dalyvė.

— Ne "Liūdno Balsas" bet "Liaudies Balsas", — pataisiau ją.

— Mes taip įpratę jį vadinti Vokietijoje.

Grįžo siuvėjai ir p.p. Juškevičiai. Keturios šeimos paliekamos Montreale, ir keturios siunčiamos į Torontą.

Vieno siuvėjo pasiūlymu atlinkiau jo kambarelį šioje stovykloje. Koks skirtumas su Vokietija! Puikios dvi lovos, kurių vienoje jau saldžiai miegojo 7 mėnesių būsimas Kanados pilietis. Šalia lovų spintelės kėdės, staliukas.

Grįžome į savo būrį, kuris per visą vakarą labai išaugo. Jau 11 valanda, o mums 20 mylių iki namų. Atsisveikiname su išvargusiais po kelionės naujais lietuvišiais ir džiaugdamiesi, kad šitie jau tikrai nežus tėvynei Lietuvai, spaudžiamame namo. Ponams Juškevičiams prieš akis sunkus uždavynys — kur patalpinti keturias šeimas, kurias reikia atsiimti per 48 valandas.

Reporteris.

Fabijonas Neveravičius

PRAKTIKA

(Tąsą iš praeito numerio)

Dulksnys pasijuto, tarsi būtų jį kas karštu vandeniu apliejęs. Visiškai neprotaudamas, jis puolė į trobą ir stvėrė į rankas pirmą pasitaikiusį daiktą. Tai buvo kirvis, stovėjęs atremtas į suoliuką su kibiru vandeniui.

— Meskit tai, ponuli, meskit tuoj — įsakmiai įspėjo jį eigučio motina, žiebianči šviesą.

Tik jam spėjus paklausti patarimo, į trobą įgriuvo septyni vyrai. Du jų buvo apsilikę karių uniformas su raudonom žvaigždėmis ant kepurų, kiti civiliai, visi gerai apsiginklavę.

— Na, šeimninke, viską ant stalo! Valgyt išalkom, kaip šunės, — patvar-kė vienas karių. — O čia kas per paukštėlis? — pridūrė jis, pamatęs Dulksnį. — Kas jūs per vienas?

— Su reikalais atvykau... Miško medžiagos gabenimo reikalais... Aš... — pradėjo aiškintis šis.

— Nusivilk paltą! — sukomandavo karys.

— Kaip tai? — nustebo Dulksnys. — Nusivilk, kad sakau! — suriko anas, atkišdamas jį į pistoletą.

— Švarką!

— Megztinį!

— Batai! Oho! Geri batai, dvigubais padais! Tikras juht-chromas.

— Kelnės!

— Kojines!

— Draugas Matviejevas ir draugas Mojsiejėnko!

— Aš!

— Aš!

— Į girią su juo! Ten — patys žinot...

Kol Dulksnys spėjo suvokti, kas įvyko, jis buvo išstumtas iš trobos ir atsidūrė basom kojom ant skaudaus grūdo. Dangus tebebuvo juodas, tik

Grigo ratų rodiklis, nulinkęs žemyn, rodė netolimą aušrą.

— Judėk! — spyrė Dulksnį vamzdžiu į juosmenį vienas varančiųjų.

Dulksnys žengė kelis žingsnius sparčiau, sukandęs dantis iš skausmo. Tačiau, bematant sušalusios, kojos nebėjautė skaudumo, ir eiti pasidarė lengviau.

Tik dabar jis atsipeikėjo iš staugumo ir, lygia dalimi nuo šalčio, lygia nuo patirto išpuolio drebėdamas, ėmė pamažu samprotauti.

Jo kelionės tikslas jam buvo aiškus. Jis ėjo vien po baltais, kad palei kurią nors pušį būtų nudėtas, kaip šuo. Jį nudės tie, kurių pasauline misija jis šventai tikėjo ligi paskutinio momento. Ne, taip būti negali, tai nesuprati-mas. Reikia išsiaiškinti.

— Draugas, klausyk, — pradėjo jis, vos beišspausdamas žodžius pro šalčio ir baimės surakintas lūpas.

— Tylėk, fašistų, „svoloč“ ... — sudraudė vienas.

— Aš ne fašistas, aš tikras proletaras ...

— Proletaras! Daug mes matėme tokių proletarų! — nusijuokė antras.

— Tikrai, draugai, aš proletaras, kandidatas į komunistų partiją. Liudijimas yra švarko slaptoje kišenėje, — vos neverkdamas kalbėjo Dulksnys, iš-keldamas savo svarbiausią argumentą.

— O mums spjaut į tavo liudijimą! Irgi, mat, atsirado, „partiecas“!

— Tai kaip čia dabar? Kurgi teisybė? Aš visą savo amžių dirbau liaudžiai, kalėjimuose sėdėjau, o dabar turiu žūti už nieką. Už ką?

— Proletaras, o apsirėngęs kaip buržujus. Iš kur tai? Proletarai taip nėdėvi.

— Pas mus visi taip dėvi.

— Pas mus, pas mus! Tas ir yra: pas jus taip, o pas mus visai kitaip.

Visi jūs fašistai! Ir jūsų darbininkai fašistai, ir jūsų komunistai buržujai.

Visiems jums vienas kelias. Miško reikalais atvykai. Vadinasi, pas okupantus tarnauji, jiems dirbi? — kalbėjo vienas, ir sunku buvo suprasti, ar jis tyčiojasi, ar tikrai kalba piktai.

— Turiu dirbti. Visi turi dirbti. Kitaip išves į Vokietiją darbams, — aiškinosi Dulksnys.

— Meluoji. Kas tikrai yra proletaras ir komunistas, tas ne fašistams tarnauja, o su mumis miške ... Supranti? Kas tavo tėvas buvo? — paklausė jis. — Batsiuovys.

— Meluoji tu vis ... Proletaras ... — pasakė dar anas ir pridūrė: — Na, gana! Stovėk čia ir nejudėk. Jei tik apsidairysi ar pasijudinsi — gausi šūvį į pakaušį.

Dulksnys tik dabar pamatė, kad stovi miške, tarp aukštų pušų.

Visas pasikalbėjimas su palydovais ir paskutiniai jo žodžiai taip įsmigo jam į galvą, kad jis nekreipė dėmesio, nei kur, nei kaip eina, ir negalėjo nustatyti, ar jie tebestovi čia pat užpakaly jo, ar yra kiek pasitraukę, ar iš viso pasišalinę.

Jis vylėsi, kad betarpiš pavojus būti nušautam nutolo, tačiau neišmanė kaip išsigelbėti iš pavojaus sušalti negyvai. Dabar jis pajuto šaltį, kuris visomis odos poromis skverbėsi į kūną ir stingino sąnarius. Jis ėmė trypčioti vietoje, bijodamas bėgti pajudėti, tarsi užhipnotizuotas, bijodamas pakreipti galvą į šoną ar apsidairyti.

Nors jam atrodė neįtikima, kad jį čia atvedusieji žmonės galėtų ilgai budėti prie jo, tačiau kaip tik dėl to kiekvienu momentu laukė šūvio iš už-

pakalio. Ilgoms minutėms slenkant, jis tarpais net norėjo to išganingo šūvio, kuris jį išgelbėtų iš kančių.

Dabar jis jautė tik savo kūną ir kančias. Širdyje ir galvoje buvo tuščia, tarsi išpiltame puode. Bet su slenkantiu laiku ir didėjančia fizine kančia augo noras ir viltis išlikti gyvam.

Tas noras ir toji viltis leido jam sulaukti aušros. Kai medžių kamienai nusidažė pilka prieaušrio migla, jis pamažėli ėmė dairytis ir pagaliau pasijudino iš vietos.

Prieš jį atsistojo naujas klausimas. Kur eiti? Kur ieškoti prieglobsčio?

Į eiguiliją jis bijojo eiti, manydamas, gal dar ten tebėra užpuolikai. Kitos gyvenamos vietos buvo toli, ir kelias į jas jam buvo nežinomas.

Vienintelis palengvėjimas buvo galimumas judėti, trintis sustingusį, suširusį kūną. Visai sildydamsis, Dulksnys pamažu ėjo pamiškėn, eiguilijos link.

Pačioj pamiškėj pamatė moterį, renkančią žabus. Toji atšoko nuo jo, kaip nuo šmėklos, bet, nuraminta, aiškino, kad eiguilijoj tikrai nieko nėra, nes svečiai niekad neužtrunka ligi aušros.

Kai jis apklotas, prigrirdytas karšto gėralo gulėjo eigučio lovoje, jam užėjo nuoširdi mintis, kurią jis pasakė ką tik grįžusiam namo šeimnininkui:

— Kai man sakydavo, kad pas juos visi žmonės kalėjimuose, o tik bepročiai laisvėje — netikėjau. Dabar esu linkęs tikėti.

CRANK GRINDING CYLINDER BORING
J. Ambrasas — L. Rugienius
MONTREAL MOTOR REBUILDERS
AUTO PARTS AUTOMOTIVE MACHINISTS
MOTORS REBUILT & EXCHANGED
585, Prefontaine St. FRontenac 0879
corner St. Catherine

J. SILICKAS
GROCER — BUTCHER
BEER & PORTER

5275 Ch. St. Paul.

FL 0006

RIGO Fish & Chips
5101 BANNANTYNE STREET

VERDUN
J. Staniulis

LITERATURA IR KULTURINIS GYVENIMAS

ZEMES ANGELUI - MOTINAI

Pirmąjį gegužės mėnesio sekmadienį krikščioniškasis pasaulis skiria motinos garbei. Koks gražus sutapimas! Atgimstanti pavasario gamta pasipuošia pirmosiomis žibutėmis. Visa, atrodo, kvėpuoja vien džiaugsmu, viltimis ir meile!... O žmonija, pagarbos, dėkingumo ir meilės ženkle, nusilenkia didžiai jos geradariui MOTINAI.

Apie motinos didvyrišką savę išsizadėjimą, jos nuoširdumą ir meilę savo vaikui, poetai yra sukūrę gražiausių eilėraščių, muzikai meliodingų dainų, o rašytojai įdomiausių knygų.

Deja, žodžiais ar melodija motinos nuostabiai graži auka, vargu ar tinkamai ir pilnai bus galima išreikšti? Tai yra kažkas neišreiškiamo žodžiais, o vien pergyvenama mūsų vidiniame pasaulyje. Ak, kaip laimingas tas, kuris turi dar motiną! Ką reiškia motinos meilė savo vaikui tinkamiausiai pajus tik tas, kuris arba josios yra netekęs visam laikui, arba kuriam laikui tik laikinai. Kaip šaltas ir tiesiog žiaurus yra gyvenimas, kada, kam mūsų, ilgai turėjus laimę būti motiniškoje motinos globoje, ir vėliau, isskridus iš šeimos lizdo, tenka visą gyvenime savistoviai veikti ir kovoti. Nenuostabu todėl, jei daug jaunų žmonių, atsitraukę nuo tėvų ir pradėję savarankišką gyvenimą, greitai viskuo nusivilia ar nuklysta net gyvenimo šunkeliais, kada jų nebelydi šis gerasis žemės angelas — motina!

Motinos garbei yra taikoma visokių gražiausių apibūdinimų, kaip antai motina yra geriausia mokytoja, geriausia auklėtoja, ištikimiausia savo vaikų bičiulė.

Bene vienas gražiausių iš šių palyginimų yra tas, kad kiekviena motina yra kartu savo vaikui ir mokytoja. Šis pasakymas yra visai teisingas. Tik užtenka pažvelgti į mūsų tėvynės Lietuvos istoriją, ir mes turėsime tai patvirtinti. Kas išlaikė Lietuvoje lietuvių per ilgą ilgą rusifikacijos metą: mokytojai, kunigai? Deja, mokytojų tada taip mažai buvo, o kunigams griežtai buvo draudžiama iš viso mokytį lietuviško rašto, lietuviškos raidės. Per visa tą vergijos metą mūsų tautai, geriausiu ir ištikimiausiu mokytoju buvo mūsų gerosios močiutės!

Motina, darbuodamasi prie kito net darbo, stengiasi mokinti savo vaikus katalikizmo, ir tai lietuvių kalba ir lietuviškomis raidėmis... Ar negra-

žiai lietuvių motiną, kaip mokytoją, pavaizduoja dailininko Rimšos nemirtingoji "Vargo Mokyla"?... Lietuvių kaimo močiutė, beverpdama verpstį, ant kelių laiko savo kūdikį ir moko jį iš lietuviškojo katalikizmo, įkvepdama jaunajam lietuviui amžinuosius tikėjimo ir lietuviybės meilės idealus.

Ir šiandieną, šios okupacijos metu, lietuvių motina vaidina pavergtoje mūsų tėvynėje nemažesnę rolę, kaip anais laikais! Mokytojai, iš Nepriklausomybės laikų daugumoje šiandieną taip pat nebeturi balso jie atstatyti iš vietų ar net daugumoje ištremti. Kitiems tautiniams vadams, kaip kunigams, ar kitokiems visuomenininkams, krašto okupantų taip pat griežtai uždrausta palaikyti artimesnius ryšius su liaudimi. Ir vėl geroji žilgalvė lietuvių motina drąsiai eina užimti savo vaikučių tarpe auklėjimo ir švietimo pareigų.

Ir šiandieną pavergtoje mūsų tėvynėje motina savo pareigą didvyriškai atlieka. Vaikuose ji įkvėpia ir palaiko lietuviybės ir krikščionybės idealus; bėkvojančiams už gražesnę Lietuvos ateitį mūsų žaliųjų giriu broliams partizanams ji pridūoda drąsos; betremiančius į tolimąjį Sibirą, ji laimina kryžiaus ženklu, o mus, tremtyje už jūrių marių esančius, kasdien prisimena savo mintyse ir motiniškose maldose!...

Šiandieną, švęsdami Motinos Dieną, galime mes drąsiai guostis sekančia mintimi: kad tol, kol Lietuvoje rasis lietuvių plakančių motinų širdžių, gintaro šalies galutinas sunaikinimas yra visai neįmanomas... Veltui visoki propaganda apie "gražesnę ir malonesnę" gyvenimą Lietuvos laukus apšviečiant ir sušildant raudonajai "rytų saulei", kaip kad esant Lietuvai nepriklausomai valstybei! Lietuvių motinos intuiicija ir meilė savo vaikui, jam paaiškinant, kur tiesa ir kur melas, yra sėkmingesnė už okupantų propagandą ir galingesnė net už tyronų plieno kalaviją!

Daug kur pasaulyje matyti šiai didžiai žmonijos geradariui, motinai, pasitęgusių gražių paminklų. Nemažiau jų buvo ir Lietuvoje. Ypač gražiai buvo Lietuvoje pavaizduota lietuvių motina, apverkianti nepriklausomybės kovose žuvusių savo sūnų. Motina žvelgia į kovos lauką bėmiantį lietuvių sava-

norį, o virš jos galvos angelas iš dangaus mėlynių tiesia ant jos laurų vainiką...

Bet mylėti motiną vien žodžiais — neužtenka... Kaip kultūringų žmonių, mūsų meilė motinai turi reikštis darbais.

Jei šiandieną, švenčiant Motinos Dieną, ne visi turime laimę asmeniškai ar net laiškų forma pasveikinti mieląsias mūsų motutes, ypač Lietuvoje pasilikusias, turime padėti toms, kur yra mums įmanoma. Vokietijos tremtyje yra tiek daug senų ir jaunų motinų, kurios su keleta vaikučių motina, kada jos išbalės nuo maisto stokos vaikuteis, prašo juodos duonos plūtos, o motina bejėgė ir tai turėti, geriausiai tą tragediją tejaucia vien motinos motiniška širdis?... Ką jaučia tremtinė motina, atvykusi į gražiąją Kanadą, kada ji per dienų dienas turi beviltiškai buto sau ir savo mažam

vaikučiui ieškoti, o kambario nesuradimo priežastimi kaip tik ir yra tas vaikuteis?... Ar nejaucia toki motina bausių nusivilimą visa žmonija, o kartu ir savo asmeninę karčią tragediją, kada to "kambario neturėjimo priežastimi" dažniausiai būna jos, per visa žiaurios tremties laiką išlaikytas brangiausias turtas — jos kūdikis!

Taip, gražu yra Motinos Dieną dėkingumo ir meilės ženkle tiesiamos mūsų gerosioms močiutėms pirmosios pavasario žydinčios žibutės; gražu yra statymas jos garbei gražiausių paminklų ar gėlėmis puošimas mirusios motinos kapo. Bet dar gražiau, kilniau ir žmoniškiau dvasiniai ir ypač šiandieną materialiniai pagelbėti tai didžiai žmonijos geradariui motinai, josios dieviškai gražioje žmonijos palaikimo ir auklėjimo misijoje.

Kun. P. Ažubalis.

MUSU LITERATURA IR MES

Šį straipsnelį noriu taikyti mums, Kanados lietuviams tiems, kurie girdi savo tautos balsą, kurių nemirus siela Tėvynei.

Tėvynę mes suprantame ne siaura prasme bet tuo, kuo mūsų visa siela kvėpuoja.

O ji kvėpuoja Lietuva visa krūtine... Lietuva mums žydi gėlėse, banguoja šilais ir vandenynais, siūbuoja javais, linguoja medžiais... Šypsoi rožė ir ramunėlė, šnibžda vėjelis ir medžių šnarenimu, juokiasi saule

ir niūri debesėliu, žiburiuoja žvaigždėmis ir lydi mėnuliu... mojuoja ilgesiais ir guodžiasi girių atodūsiomis.

Lietuva mums skundžiasi kryžiais ir smūkeliais, Lietuva verkia ištremtųjų ašaromis ir nuskriaustųjų kančia, Lietuva klūpo įkalintųjų grandiniuose, sielvartauja kraujo klanuose, karžygių ir bočių kapai — tai tylūs testamentai, kuriuos mes gyvieji privalome išskaičiuoti be žodžių ir gerbti ir ginti tą, kas Lietuvai šventa, kas jai teisėtai priklauso.

LUMBERDZEKAI I GRAMAFONO PLOKSTELIS

Sniegas vis dar bando palaikyti žiemos pusę. Kartais ir šiaurys stipriau papučia, bet jau nebe toks, kaip prieš porą mėnesių. Baltuojančios pusnys, apgraužta šonais, verkia saulės spindulių atokaitoje. O ašaros renkas tiesiog, upeliais ir vis ežerelio link.

Saulė meiliu šypsniu žiūri į garuojantį medkirtį; patenkinta siunčia dar daugiau šilumos. Mūsų Adomėnas dar kartą smogia kirviu į eglę, ir ši virsta, pamindama po kojų mažesnius medžius, nors ir vyresnius amžiumi. Adomėnas pergalei įrodyti, užtraukia: "Ei, eglute tu žalioji..."

Netolimai dirbantiems aišku, kad pasiseke laimingai nuplauti storą eglę. Ne piūklas lužo, ne pasikorė kituose medžiuose, nes nuskambėjo daina. Vieno džiaugsmas pralinksmina ir kitą. Klausykis tik — aplink skamba dainos, lyg lakštingalų giesmės gegužės mėnesį. Vienur solo, kitur trio — "Mylėjau mergelę".

Adomėnas ištroško, prakaitas bėga srovėmis. Tai ką! Eina ieškoti vandens. Sunkiai verčiasi per pusnis, ar-

tėja prie ežero. Jei labai atsargiai koją stato, tai dar pusė bėdos: įlenda iki kelių į sniegą, bet jeigu tik stipriau žengia, tai iki juosmens. Dar keletas persivertimų ir jau vanduo gaivins jį. Bet murkteli į vandeniu pertekusią sniego pusį ir dingsta. Batai pilni vandens, o gert taip ir negalima pasiekti. Rankomis atsikapsto sniegus. Išsikasa neva šulinį. Vanduo verčiasi kaip iš versmės. Atsigau-

O jai priklauso daug kas... Ne tik Baltijos jūra, šilai, laukai. Nemunas, Nėris ir šimtai upių ir upelių, ne tik mūsų tėviškos su vyšnių sodais ir gyvulėlių bandomis, ne tik jai priklauso mūsų miestai ir kaimai, bet jai priklauso laisvė! Savarankiškas nepriklausomas gyvenimas! Ir, prie to viso, — priklausome mes.

Mes visi — esame Lietuvos laisvės kova. Esame Lietuvos žodis ir kardas. Mūsų siela — Lietuvos balsas. Mūsų žygiai — pačios Lietuvos prabilimas ir reikalavimas, Mūsų kultūra — jos pasididžiavimo vainikas.

Mes ją vainikuojame — savo kilniais darbais. Už ją prabykame ir gyvais žodžiais ir per knygą. Prabykame ir salėse, ir tyliose uždaroose kėtelėse per plunksną. Žodžio balsas ir plunksnos kalba — mus vienodai riša, jei mes alsuojame ta pačia Lietuvos siela, jei tą pačią idėją nešame iš širdies — į širdį.

Žodžio kalbos renkasi klausytis minios į sales, bažnyčias ar gegužines... Dažnai ir nevykusi kalba — tapo išklausa... kritikuota ir girta... o kaip su plunksnos kalba?... Kaip su mūsų knyga?...

Ji vargsta, vargsta... savo mielų brolių ir sesučių nesuprasta...

Čia nekalbu apie tremty atsidūrusį mūsų plunksnos žodį. Jis ten pilnai suprastas ir įvertintas, kaip pačios Lietuvos lūpų šauksmas.

BET KAIP PAS MUS? ...
(Bus daugiau)

Marija Aukštaite

MUSU MAZIESIEMS

Turgenevas ZVIRBLIO MEILE

Grižau iš medžioklės irėjau sodo takeliu. Šuo bėgo pirma manęs.

Ūmai šuo sustojo ir ėmė selinti, tarytum ką pajutęs.

Pažvelgiau išilgai takelio ir išvydau jauną žvirbliukštį, pūkuota galvele, geltonu snapeliu. Matyti, jis buvo iškritęs iš lizdo (vėjas smarkiai siūbavo beržus) ir dabar kiurksojo nekrutėdamas, bejėgiškai išskėtęs vos pradėdantį dygti sparnelius.

Šuo palengvėle slinko į jį; tik ūmai iš gretimo medžio purtelėjo senis žvirblis juodu gurkliu, kriste nukrito prieš patį jo snukį ir, visas pasišiaušęs, sušiuręs, gailiai cirkšdamas straktelėjo kartą kitą tiesiai į grasomai išžiotus nasrus.

Jis puolė gelbėti, savim pridengė vaiką, o visas jo mažutis kūnelis virpėjo išgąsčiu, balselis gergždė ir švokštė, žvirblis tirtėjo, pats save aukėjo.

Koks baisus žvėris turėjo jam atrodyti šuo! Ir vis dėlto jis negalėjo tupėti aukštoje nepavojingoje šakelėje. Stipresnė už valią galybė nutraukė jį

žemyn.

Šuo sustojo, ėmė trauktis atatupstas... Matyti ir jis pajuto tą galybę. Pasiskubinau atvadinti sutrikusį šunį ir nuėjau savo keliu.

— Meilė, — galvojau sau, — galingesnė už mirtį ir mirties baimę. Tik ji, tik meilė laiko ir valdo gyvenimą.

Viktoras Simaitis PAS MOTYNELE

Tai gera pas mamytę, Kaip po sparnu paukšteliams: Mylėdama augina, Daina užmigdo, kelia.

Laukuos kiškučiai šala Per visą žiemą baltą, Pas mielą motinėle Mum sotu ir nešalta.

Piktai piktai subartas Našlaitis verkia gailiai, O mus nuo ašarėlių Mamytės saugo meilė.

Ar užia šaltos vėtros, Ar šniokščia darganėlės, Pas mielą motinėle Mum žydi puikios gėlės!

A. HERLITO

ANGLISKAI — LIETUVISKAS ZODYNAS

400 puslapių, Kiseninio formato

GAUNAMAS PAS P. JANUSKA

Kaina \$2. — su prisiuntimu

804 Bannatyne Ave.

Winnipeg, Man.

ISIGYKITE
ANGLISKAI
LIETUVISKAI

Žodyna

Mes siūlome Jums Angliškai-Lietuvišką ŽODYNĄ, kuriuo galite labai daug pasinaudoti. Žodynas nedidelio formato (Pocket size) — 6" x 4 colių. Galite jį lengvai kešenėje nešiotis, 400 puslapių, kietais audeklo apdais. Pirmiau buvo — po \$4.00, dabar atiduodame už \$3.00. Užsakymus siųkite su USA Money Orderių ar čekiu:

P. PANEMUNIS
P.O. Box 64, Dpet. — NL,
Boston 87, Mass.

ATSIUSTA PAMINETI

1. *Lithuania and World War II*, by Prof. K. Pakštas, Ph. D., Chicago III., Dec. 1947. Išleista ir gaunama: The Lithuanian Cultural Institute, 2334 South Oakley Ave., Chicago, III.

2. *Poezija*, Jurgis Baltrušaitis, Išleido kun. P.M. Jūras 1948. Gaunama: "Darbininko" Spauda, 366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

3. *Tremtinio Keliais*, Bologna, 1947. Italijos lietuvių leidinys.

4. *Kišeninis 1948 metų kalendorius*. Išleido "Aistia", Kassel-Mattenburg. Kaina 30 ct. Gaunamas "NL" Redakcijoje.

IŠ PAVERGOTOS TĖVYNĖS

Jonas Nevardauskas

VARGDIENEI

MOTINAI

Tu auginai, vėrgai, brangi motule,
Ir sukdamai ratelį vakarais budėjai.
Naktis ar rytas, tavo čiūčia liūlia
Lopšelio gurgždančio dainoj skambėjo.

Gal nežinai į koki kraštą šiandien
žvelgti,

Kaip liepos keturi, ten angų tavo goda.
Kas tau ateis padėti jėgų sutelkti,
Ar grįš bent vienas takeliu per sodą?

Motule brangi, ką galiu padėti,
Kad gyvas aš esu-tau pranešti?
Tuoj klaus, kur kiti-man reiks tylėti,
Daugiau nenoriu skausmo tau atnešti.

Kaip juodi debesys dienos slenka,
Kenti senatvės ir vargų suspausta,

DINGO MAZVYDO KATEKIZMAS

"Vienintėlis Mazvydo katekizmo egzempliorius, per 400 metų rupestingai saugotas, dėja, žuvo per paskutinį karą", rašo "La vie sovietique" 1948. I.14.

BALFAS RUPINASI IMIGRACIJA

ALT ir Balfas steigia New Yorke Imigracijos Biurą, kuris rūpinsis pagalba tremtiniais. Jau prieš tai Balfas išleido anketas, kurios buvo plačiai paskleistos amerikiečių lietuvių tarpe. Anketose prašoma duoti pasižadėjimus, kas gali atkviesti, priimti ar kaip kitaip padėti tremtiniais.

VANCOUVER

(Tęsa iš 8 pusl.)

bas sekasi neblogai, nors jį dirbame visi pirmą kartą, bet bloga yra tas, kad mūsų grupėje visi svetintaučiai ir nėra progos išmokyti anglų kalbos. Taip pat atrodo keista, kad lig šiol Vancouver nesame sutikę nė vieno lietuvių. Argi jų čia taip mažai yra?

Dabartinis metu mus perkėlė į kontinentą. Netoli Penticton mes tiesiam naują šaką. Čia darba pabaigę važiuosim kiton vieton ir tt. Vėliau žada mus suskirstyti po kelius žmones į sekijas ir, jei kam tas darbas patiks, galės pasilikti ir po sutarties laiko.

Šia proga, mielas redaktorai, noriu pareikšti savo ir mano bendradarbių pasipiktinimą dėl tų dviejų niekšų (nenoriu ju vadinti lietuvių) laiškų "Liaudies Balse", kuriuos jūs gražiai pašiepėte "NL" Nr. 6 straipsnyje "Aliarmuojantis Laiškas".

V.S.

Vyt. Kastytis

APIE „LIAUDIES BALSO“ KOMUNISTINE LOGIKA

Džiugu konstatuoti malonų faktą: narsusis komunistų "Liaudies Balsas" paskutiniu laiku, atsiradus "Nepriklausomai Lietuvai", pasijuto ne toks narsus. Redakcija buvo pastatyta prieš įvykusį faktą, t. y. blaiviai peržvelgusi savo jėgas, nutarė imtis kitos linijos. Kova su taip vadinamais "fašistais ir reakcionieriais" tremtiniais jai pasidarė per sunki. Dingo kažkur net ir karingasis Kaunietis su Tauragiškiu. Ka gi — sunku kovoti su tiesa, tuo labiau, kad toji tiesa vis labiau akis bado. O juk visiems žinoma draugai "LB" redaktoriai niekada nematė sovietų okupuotos Lietuvos, nepažino sovietiniu budelių teroro, negirdėjo į Sibirą tremiamų mūsų tautiečių šauksmų ir ašarų.

Demokratių demokratija...

Pirmosios okupacijos metu jie, vargšeliai, sėdėjo šiapus Atlanto. Tebesėdi čia ir dabar, maitindamiesi sovietų patiekiamomis propagandos žiniomis — kitaip sakant, savo išmintį semiasi iš Lietuvos okupantų katilo. Jiems netgi nebuvo suteikta galimybė, kaip kad pav., drg. Bimbai, nuvažiuoti į dabartinę Lietuvą ir ten bent vėžį pamatyti... Ak, kokia nedėkinga tarybų valdžia — toji demokratių demokratią, — kuri net prieš pačius klusniausius savo pasekėjus laiko užkėlusį geležinės uždangos vartus. Iš kitos pusės — kaip neišmintingi jos pasekėjai kad iš to nesugeba padaryti atitinkamo išvado ir vis dar daugiau tiki okupanto melu, negu savo tautiečių teisingu žodžiu. Užsispyrusio

ožio kantrumu jie šiandien užsikemša ausis ir bėga į šoną kaip nuo maro, jeigu tik jiems pradeda dėstyti sovietų kiaulystės. Tokiomis nerimtomis priemonėmis jie tikisi išsaugoti idealų sovietų komunizmo vaizdą — su rūtų šakele rankoj ir kankinio aureole ant lokiškos galvos. Kas iš Maskvos — tas šventa...

Kiek jų toks elgesis yra logiškas, manau, nesiekėsim, nes sovietinio komunizmo garbintojai, iš viso didesnė logikos nuovoka nepasižymi. Ju logika įjungta į Kremliaus logikos sovchozą (valstybinį ūkį). Jeigu Krem-

LIETUVOJE APIE 20 POGRINDINIŲ LAIKRASTELIŲ

Lietuvoje šiuo metu leidžiama, dažniausiai rotatorium spausdintų, apie 20 laikraštelių pogrindyje. Jų vardai nusakoma žmonių nuotaikas ir jų kovos dvasią už savo laisvę, būtent: "Laisvės Varpas", "Tėvynės kovotojas", "Ginkime Lietuvą", "Kova", "Už Laisvę" ir kiti.

Svarbiausias 1947 metų kovotojų už laisvę atsieikimas — vieningos vadovybės sudarymas partizaninei veiklai ir propagandai. Tatai Sovietų greitai buvo pajusta. Jau buvusios 7 Sovietų Armijos divizijoms, stiprioms oro, motorizuotiems ir kelių apsaugos daliniams ir 75.000 NKVD milicijos pajėgoms Lietuvoje pabaigoje 1947 metų dar buvo atsiųsta naujų sustiprinimų — keli specialūs oro milicijos eskadronai ir kelios motorizuotos ir pestininkų divizijos. Net mažose miesteliuose stovi stiprios kariuomenės pajėgos.

Paskutiniu laiku Lietuvoje pasirodė ir "Raudonojo Wehrmachto" dalinių. Tai rusų perauklėti vokiečių karo belaisviai, iš kurių rusai tikisi išugdyti pionierius Vokietijos susovietinimui.

LAIC.

lius seniau šaukė — šalin antpečiai nuo Raudonosios Armijos kareivių pečių, jie tam pritarė, nes gi antpečiai buvo baurus buržuazinis palikimas. Vėliau, šio karo metu, Kremlius vėl užsiuvo antpečius savo kovotojams ir net tokius plačius, kad jie šiandien tikriausiai beveik pusmetriu pralenkia "buržuazinių ir reakcionierių" kariuomenių panašius atributus. Tačiau ir šis žingsnis jiems, be abejo, yra logiškas, nes jį padarė švenciausioji Maskva.

Logiškas taipogi buvo Stalino ir Hitlerio bičiuliavimas, Suomijos užpuolimas, Lenkijos pasidalinimas, Molotovo sveikinimo telegramas Ribentropui, kada vokiečių kariuomenės daliniai beldėsi į Paryžiaus vartus. Logiškas taipogi ir Suvorovo, Petro Didžiojo, Ivano Žiauriojo atnaujintas garbinimas, nors dar netoli tie laikai, kada sovietų komunistai juos buvo apšaukę reakcionieriais, darbo žmonių ešikais. Žinoma, taip darydami jie nebuvo numatę, kad komunistinė Sovietų Sąjunga pasuks kada nors imperializmo kryptimi.

(Perkelta iš 8 pusl.)

LIETUVOS MOKYKLOS

Švedų laikraštis "Dagens Nyheter" 1948.2.3. rašo:

"Vadovelių nedaug. Jau nuo pirmųjų klasių mokiniai turi užsirašinėti pamokas. Popierius blogas, rašalu rašyti negalima, gaunamas tik per mokyklas, atskirai pirkti negalima. Anglų kalba mokoma nuo pirmos klasės. Gimnazijose knygynų nėra, knygas galima gauti tik miesto skaitykloje gavus gimnazijos vadovybės leidimą. Stalino konstitucija mokoma nuo pirmos klasės, taip pat ir karinis paruošimas. Tikyba mokyklose visai nemokoma, bet sekmadienį bažnyčios pilnos mokinių.

Mūsų gimnazijoje apie 600 mokinių, iš kurių 14-16 komjaunuolių ir apie 90 pionierių. Septyni iš mokytojų buvo išvesti, trys grįžo. Iš mokytojų minėtini Sidabras, gimnazijos direktorius, Tomanovaite, Grybauskas (suimtas ir išvežtas į Vorkūtą), Liaudžiūtė, Rozenbergas (Lietuvos rusas), Vilčinskas (suimtas ir išvežtas, sako, leides laikraštėlį ir klausęs radiją).

Gaidžiūnas.

Laikraščius labai sunku gauti.

SMULKIOS ZINIOS

— Iš Rusijos ateina tik prasto raudono kartūno su gėlėmis ir pjautuvų (ne dalgių), kas žmonėms kelia juoką.

* * *

— Mažeikiuose yra apie 3000 NKVD kareivių. Tankai nedideli. Greitu tempu taiso aerodromus, ypač prie Šiaulių. Didelis statomas prie Ežerėčių (netoli Latvijos). Darbus atlieka atvežti mongolai, kurie tačiau geri žmonės. Apsirengę baisiai nuplyšusiais. Visi tiki karu, net ir įkaušę NKVD kartais pareiškia, kad jie pirmą proga pasitaikius iškels rankas ir pasiduos.

— Rygoje buvo parduodami rankluosčiai su raidėmis UNRRA.

14 S.S. VYRU NUTEISTA PAKARTI

Amerikiečių karinis tribunolas Nuernberge nuteisė 14 S.S. vyrų mirtimi pakariant už dalyvavimą masinėse 1.000.000 asmenų žudynėse nacių režimo metu. Kiti du buvo nuteisti kalėjimu visam gyvenimui, du po 20 metų ir vienas 10 metų.

BUSINESS FOR SALE
Parduodamas
DIDELIS 8-niu STALU
POOL ROOMIS
Verdune, Montreal.
Du lietuviai partneriai. Parduodama viena puse.
Kreiptis: J. KINDERIS, — Tel.: TRenmore 5428

Seniai lauktosios knygos isejo is spaudos
platina

ATZALYNAS

6642 - 3rd AVE. — MONTREAL 36, P. Q. — CANADA

- 1) B. Babrausko "LIKIMO KELIU" I dalis. Lietuvių liaudies ir rašytojų raštai, chrestomatija. Kiekvienam išeivui įsigyti knygą. Kaina \$1.25
- 2) Alė RūtačNakaitė "LIKIMO KELIU" Novelės. Žinomos mūsų rašytojos didysis darbas. Kaina \$1.00
- 3) "LIETUVA, ŠALIS MANO BRANGIOJI" Žinomas Liet. vaizdelių propagandinis albumas. Kaina \$1.00

Taupydami laiką ir pinigus siųskite ATZALYNUI tik \$3.
ir gausite tris vertigas, čia paminėtas knygas. Grupėmis gyvenantieji užsisakykite kolektyviai.

Knygu Leidykla ATZALYNAS

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ZINOMAS
LAIDOTUVIU

DIREKTORIUS J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJŲ VISADA PASIRUOŠES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

Jonas Andrukaitis

EPICIER

GROCIER

Biere - Porter

Beer - Porter

Open every night for Beer only
Ouvert tous les soirs avec livraison

FR. 5054

1442 LAFONTAINE ST.
1730 FRONTENAC ST.

ATLIEKAM UGNIĖS, VAGYSCIŲ, AUTOMOBILIŲ,
STIKLO ir t. t. APDRAUDA
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GRO-
SERNES, MESINES, ICE CREAM PARDUOTUVES
IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 flatu duplexus — visi moderniski
Naujus 4 flatu duplexus — visi moderniski

Taipgi

Turime keleta 2, 4, 6 flatu namus,
Pastatytus 5-10 metu atgal

Rasykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniskai
Mes esame ekspertai

4834 VERDUN AVE., VERDUN

Tel. YOrk 5558; sekmadieniais ir
vakarais po 8.30: TRenmore 1678

Mr. Russell Bennett, Manager & Owner

LUMBEDZEKAI I GRAMAFONO POKSTELIS

(Tęsa iš 5 pusl.)

notiskas džiaugsmas, o kartais liūdna: niekas negirdi mūsų dainų, tų dainų, kurios skambėjo laisvoje Lietuvoje, prie upių, ežerėlių, miškuose ir krūmuose, lankų pradalgiuose ar rugių lauke. Ankstų rytą, vėlai vakare vis lietuviška daina. Grebėjėlė atnešdavo pusiau ryčio, o čia...

Ar yra kitas kraštas, kaip Lietuva, kur daina lydėtų kiekviename darbe ir žingsnyje, sutinkant ir išlydint. O čia miške gal tik mes patys teklausime. Mintimis klaidžioji kažkur gimtajam krašte. Piūklas rankose. Atrodo, pasiruošęs darbui, tačiau tavęs čia nėra...

Staiga piaunanti balsu "maikis" užtraukia: "Vyrų, važiuojam į Geraldton'ą koncertui." Užsilpęs ant didžiausio kordo jis išdėsto savo planą koncertui. Pasigirsta plojimai ir šauksmai "valio", nors kitas ir negirdėjo, kas buvo sakoma nes negi eis artyn kada darbas. Tačiau minutę pasikaušyti įdomu ir pailsi.

Visgi mūsų daina buvo išgirsta. Lai kraščiai pradėjo rašyti, kad "Talentingi lietuviai muzikai duos koncertą". "D.P. koncertas Geraldton'e". "Lietuviai ir ukrainiečiai koncertuos", ir panašiai.

Liko tik kelios dienos pasiruošimui. Vėl skamba barako sienos, bet ne miškas. Čia jau dirigentas mosuoja rankomis sušilęs barake. Pečius raudonas, langai ir durys atdaryti. Užgrūdinti vyrai nebijo skersų vėjų. Tik rūpestis — kuo reikės apsirengti, kad gražiai choras atrodytų. Gal kaip nors tautiškai. Vienas kitas ištraukia tautiškų juostų ir kaklaraiščių. Šiaip juostų ir kaklaraiščių. Šiaip taip surandami visiems balti marškiniai.

PADEKOS

PADEKA

Pirmiausia širdingai dėkojame Gerb. Kleb. Bobinui, kad sutiko duoti mūsų išleistuvių rengėjams svetainę. Taip pat širdingas Ačiū visiems kitiems kunigams, kurie dalyvavo mūsų išleistuvėse — Kun. A. Vikaičiui, Kun. J. Kulbiui ir Kun. Stankūnui.

Dėkojame Gerb. ponui Sakalui kaip vakaro vedėjui ir kaip Kanados Lietuvių Sąjungos Pirmininkui, tuo pačiu ir visiems Draugijos nariams už jų gražius linkėjimus. Dėkojame taip pat ponams Juškevičiams Kanados Lietuvių centro Tarybos ir Moterų Draugijos Pirmininkams ir šių draugijų visiems nariams. Dėkojame Ponui V. Kiškiui už gražią ir jaudinančią kalbą ir gražius linkėjimus. Didžiausias Dėkui visiems tiems kurie nesigailejo nei laiko, nei vargo, nei darbo, kad, padarius mūsų išleistuves sėkmingas — ponams Dauderiams, ponams Januškiams, ponams Jesučiams, ponams Morkunams, ponai Zelenekienai, ponai Nomeikienai ir visoms kitoms mieloms šeimininkėms. Dėkojame ir visiems tiems kurių vardų neprisimename ir kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie mūsų išleistuvių parengimo.

Gaila buvo palikti mylimus Montrealiečius ir mūsų Gerb. Kleboną, kuris nenorėjo mūsų išleisti, bet kadangi važiuojame į šiltą ir saulėtą Kaliforniją, klebonas sutiko mus išleisti ir palinkėjo geriausio pasisekimo. Už tai širdingas Ačiū Gerb. Klebonui.

Brangūs Montrealiečiai, visi mūsų išleistuvių dalyviai, širdingas Dėkui Jums visiems. Nors šias Velykas buvau toli nuo Jūsų, malonioj Klebono J. Kučinsko ir Kun. J. Tamulio drau-

Jau ir 19 kovo, bet kelias tolimas, o blogiausia, tai tas "snowmobil" tiek daužo, mėtė į šonus ir varo benzino garus į vidų, kad svaigsta galva blogiau negu laive audros metu. Na, bet dainuosime; ta mintis lyg ir sustiprina.

Ižanginis žodis anglų kalba. Nušviečia susirinkusius, kas čia toki per D.P. ir atspirašo, kad tas žodis "D.P." skaudus jam tarti ir tiki, kad greit tas primestas likimo vardas išnyks Kanados šalyje. Mūsų pranešėjas apibūdina svečiams sąlygas, kuriose buvo ruošta.

Gražios lietuviškos dainos ir muzika sužavi publiką, o užkietėjusių komunistų akyse ašaros. Matomai, dar neišblėsęs patrijotinis jausmas.

Maža pertraukėlė ir jos metu staiga suskamba tos pačios dainos ir muzika, bet jau per garsintuvą — iš plokštelių. Staigmena mums patiems: girdime ką davėme. Sudainuota — įamžinta. Dar keletas dainų ir lietuviškų melodijų popuri, ir stebime kitų programos dalyvių numerius.

Koncertas pasibaigė. Mūsų vyrai lyg ko tai nepatenkinti, lyg tai neužbaigta, nors atlikta nebloggeriausiai.

Veidai pralinksmedži, kai "Geraldton Star" atstovas pakviečia į svečius visus lietuvius — programos dalyvius. Čia kalbos, nugėrimai, dainos. Įvairūs komplimentai ir gražūs atsiliepiimai įtikina mus, jog pasirodys gerai. Sako: "Pirmą kartą Kanados istorijoje toks koncertas Geraldton'o mieste". Nors čia muzika, menu bendrai susidomėjimas menkas, tačiau po šio pasirodymo, atrodo, didėja. Ta pačia naktį padaryta arti 100 plokštelių iš lietuviškų dainų ar akordeonu įgrotų liaudies melodijų. O kada rytą norėjome kai kurias plokšteles sunaikinti, tai radome jau išparduotas.

gystėj, bet mūsų širdys buvo su Jumis. Atsilygindamas galiu Jus tik pakviesti pas save į Kaliforniją ir ten širdingai priimti, kaip Jūs mus išleidote iš Montreal.

Baigdamas norėčiau dar kartą visiems padėkoti, taip pat ir už visas suteiktas dovanas, kurios visuomet gerus Montrealiečius mums primins. Kartu norime atsiprašyti, kad mūsų dukrelė Rūta negalėjo Jums tą vakarą dar padainuoti ir pašokti, nes mes visi buvome labai susijaudinę dėl Jūsų malonių linkėjimų.

Juozas Kilmonis ir šeima,
Los Angeles, California,
2704 St. George Street.

PADEKA

Už suteiktą visokeriopą pagalbą laike mano ligos Victoria ligoninėje p.p. Kisieliams, p. Katinskienei, p.p. Buzams, Grahamams, Mačiui, Petruskui ir dviems lietuviams iš Toronto (atleiskite, broliai, pavardės pamiršau), o taip pat "NL" administratoriui p. M. Arlauskaiti, už malonius užuogautos žodžius, suteiktus lietuvių adresu ir "NL" laikraštį, nuoširdžiai dėkoju.

A. Padelskas.

PADEKA

Reiškiame nuoširdžią padėką Winnipeg lietuviams: p.p. Urbonams, Jauniškiams, Lukoševičiams ir ponai Plečkaitienei už malonias, jaukioje šeimyninėje nuotakoje praleistas Velykų šventes.

Winnipeg lietuvių Geležinkeliečiai.

Mat tęsiamuosius garsus mikrofonas banguojančiai iškraipė ir sunku bepagausti tikrąją melodiją. Tačiau jų buvo nedaug.

Tas pats sniego automobilis vežė mus namo. Kai kas sirgo "jūros liga". Puikūs keliai per miškus — nestebėtina. Vėl rengiamasi, nes gegužės mėn. bus muzikos festivalis į kurį esame

J. Duburas.

PAIESKOMI

JUS ESATE PAIESKOMI ARTIMUJŲ

— Poškevičius,
— Sarcus, Sintautų km., Anykščių vlsč.,
— Matiečiai: Aleksandras ir Pranas, gyvenanti Montrealyje,
— Žilinskaitė, Gunkliškų km., Punksko vlsč.,
— Milakis Julius, gyvenantis Montrealyje,
— Černauskas Antanas, Paluobių km., Griškabudžio vlsč.,
— Tvysaitės: Erna ir Meta, Kirnių km., Šakių vlsč.,
— Endriukis Jonas, Paluobių km., Griškabudžio vlsč.,
— Sriuginis Pijusas, Lendensko km., Jankų vlsč.,
— Lopsaičiai: Jeronimas ir Ona ar Marijona, Rautkiškų km., Jurbarko vlsč.,
— Norvaiša Stanislovas, Viesvenų km., Telsių apskr.,
— Rudenas Antanas, gyvenantis Montrealyje,
— Mackevičiūtė Liudvika, Janonių km., Utenis apskr.,
— Mažeika Antanas, išvykęs Kanadon iš Panevėžio m.,
— Antanaitytė — Šiurnienė Elena, Jasionių km.,
— Antanaitytė Salomėja, Dapšionių km., Smilgių vlsč.,
— Antanaitis Juozas, Dapšionių km., Grybauskas Jonas, Kelmės m., Raseinių apskr.,
— Uršaitis Pranas, Žiurių km., Slavikų vlsč.,
— Vaitkevičius Antanas, Giraitelių km., Lazdėnų vlsč.,
— Sirutis, gyvenantis Kolumbijoje,
— Stasiūnas Steponas, Gaikūnų km., Pušaloto vlsč.,
— Klimavičius Petras, kilęs iš Troškūnų,
— Českauskas Rokas, kilęs iš Gruzdių,
— Mikolaitis Jonas, Dainių km., Jurbarko vlsč.,
— Venytė Anelė, Bredžių km., Sintautų vlsč.,
— Domeika Pranas,
— Srugys Martynas, Bartininkų km., Tauragės apskr.,
— Degutis Romualdas ir žmona Elena, išvykę iš Kaišiadorių,
— Kriaučiūnai: Petras ir Kazys, Preidžių km., Panevėžio vlsč.,
— Puida Pijusas,
— Morkis Vincas, kilęs nuo Baisogalos,
— Klimavičius Juozas, praėjusius metais atvykęs Kanadon miško darbas,
— Naujokas Jonas, Zyplių km., Šakių apskr.,
— Pauciejus Juozas, Smilgių km., Šakių apskr.,
— Tuinilas, atvykęs Kanadon iš U.S.A.,
— Seredaitė Petronėlė, nuo Rudaminos,
— Mozerytė Ona, Gaurės km., Tauragės apskr.,
— Mozerytė Sofija, Gaurės km., Tauragės apskr.,
— Karazijyte Rozalija, kilusi iš Panevėžio,
— Bugališkis Justinas, Tomkūnų

pakviesti dalyvauti su daina, muzika, šokiais. Vėl skamba miškas dienomis, vakare barakuose jaunas dirigentas vargsta. Gal nebesijuoks tie, kurie teigė, jog miške nieko negalima padaryti, reikia bėgti iš miško ir tada veikti.

Bet kas bus, kai pavasaris pakvies paukščius giesmininkus čionai? Mes dar tebebūsim. Miškas nebus tik miškas, pavirs simfoniniu orkestru be dirigento.

IESKO - SIULO

Iesko Lietuvio Ukininko

Kuris sutiktų atkviesti iš Vokietijos darbam šeimą iš 5 asmenų: tvas 75, motina 49, ir broliai 26, 25 ir 22 metų. Visi darbingi ir prityrę žemės ūkio darbininkai. Kelionės išlaidas apmoka jau esąs Kanadoje ketvirtasis brolis Vladas Ivanauskas, Golden Manitou Mine, Val D'Or, P.Q., kuris gali suteikti visas reikiamas žinias.

NORI SUSIRASINETI su Kanados lietuvių šeima ar pavieniu asmeniu Ona Raudonytė, (13a) Seligenstadt b. Wuerzburg, D.P. Camp, Germany, U.S. Zone.

IESKO LIETUVIO ŪKININKO, kuris sutiktų atkviesti iš Vokietijos darbam sužadėtinį — vyrą 37 m., prityrusį ž.ū. darbininką. Kelionės išlaidas apmoka jau Kanadoje esanti sužadėtinė F. Pranelytė, Dundas, 50 South Str., Ont.

SKUBIAI IESKO BUTO iš 3-5 kambarių šeimai iš 4 asmenų. Pranešti "NL" redakcijon Tel. CR. 4624.

— Vaivada: Antanas ir Kazys, Papilės m., Šiaulių apskr.,
— Viličkaitė — Marcinkevičienė, Kulių, Kretingos apskr.,
Ieškomieji ar apie juos žinantieji prašomi atsilipti į "N.L." administraciją.

Jeigu norite apdraustį namą, baldus, automobilį, langus, biznį, gyvastį ir t.t. Prašau kreiptis žemiau pažymėtu antrašu, kur gausite TEISINGĄ ir SAŽININGĄ patarnavimą.

Albertas J. Norkeliūnas

GENERAL INSURANCE

DARBO, VALANDOS:

Trečiad. — penktad. 9.30 - 12.30 v.

Antrad. — ketvirtad. 1-4 v.p.p.

405 Transportation Bldg. — 132 St. James St. W.

OFISO — Tel.: PLateau 1871

VALDZIOJE IREGISTRUOTA EKSPEDICINE BENDROVE

HELP Reg'd

PRIMA MAISTO SIUNTINIŲ UZSAKYMUS I VISAS VOKIETIJOS OKUPACINES ZONAS ISSKIRIANT U.S.S.R.

Siuntinys Nr. 1. Tik \$10,	Siuntinys Nr. 2 Tik \$5,
Kiaulinių taukų 4 sv.	Kiaulinių taukų 2 sv.
Kavos 2 sv.	Mesos 1 sv.
Cukraus 5 sv.	Kavos 2 sv.
Mesos 3 sv.	Cukraus 1 sv.
Grietienės 1 sv.	Kakava 1 sv.
Ryžių 1 sv.	Visi produktai yra aukščiausios rūšies ir svieži. Šios rūšies siuntinius už taip žemas kainas tik iš Kanados tegalima išsiųsti.
Kakavos ½ sv.	
Džiov. Vaisių 1 sv.	

Ekspedicine Bendrove Kanadoje HELP

Patarnauja Kanados ir Jungtinių Valstijų įvairių tautybių žmonėms. Siuntiniai siunčiami griečiausiu Kanados pašto laivininkystės keliu. HELP pilnai garantuoja už siuntinio pristatymą adresatui, kiekvieno atveju prisiunčia. Tamstai gavę pakvituotą orderį. HELP gražina Tamstai pinigų, jei dėl kurių nors priežasčių adresato siuntinys nepasiekia. HELP standartiniai siuntiniai savo turiniu ir verte pralenkia visus užsieninių siuntinius.

Siandien pasiųskite laiska su užsakymu:

HELP Reg'd. P.O. Box Nr. 777 Place D'Armes,
MONTREAL 1, QUE., CANADA.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Kanados Lietuvių Laikraštis

Redaguoja: Redakcinis Kolektyvas
Leidžia: Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by: Lithuanian League of Canada

Prenumerata Metams: Yearly Subscription Rates:
Kanadoje\$3.00 Canada\$3.00
Užsieny3.50 Other Countries3.50

REDAKCIJOS ANTRAŠAS

6642 Third Ave., Rosemount, — Montreal 36, Quebec, Canada

KORESPONDENCIJOS

MONTREAL

SPAUDOS BENDROVĖS "VILTIS" VALDYBA

Š.m. balandžio mėn. 11 d. Lietuvių spaudos bendrovės "Viltis" steigiamajam susirinkime išrinkta laikinoji bendrovės valdyba pasiskirstė pareigomis sekančiai:

Leonas Gudas — pirmininkas,
Pranas Rudinskas — reikalų vedėjas,
Jonas Juškevičius — išdėstas,
A. F. Navikevičius — sekretorius ir
Jonas Leknickas — narys.

Nutarta tuojau pat pradėti bendrovės registracijos formalumus, paruošti šerams pardavinėti kvitų knygetes ir, pasizadėjimų lapus tiems, kurie nenori arba negali pinigų įmokėti dabar. Be to, nutarta pakviesti šerų platintojus Montreale miestui, kurie atkankytų lietuvių butuose. Lygia greta rūpintis mašinų užpirkimu ir patalpų išnuomojimu.

K.L.C.T. VAIDINIMAS

Balandžio mėn. 25 d. Kanados Lietuvių Centro Taryba Parapijos salėje rengia didelį vakarą su įvairia programa.

Bus vaidinama įdomi komedija "Grafas Kaimiečio Bernu". Mergaitės šoks tautinius šokius. Režisuoja M. Arlauskaitė.

Įėjimas \$0.50.

Pelnas skiriamas Lietuvių parapijos bažnyčios statybai.

Visa Montreale lietuvių visuomenė kviečiama kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Kanados Lietuvių Centro Taryba.

ARTISTAI REPETUOJA

"Grafas kaimiečio bernu" vaidintojai repetuoja beveik kas antra diena. Komedijos pastatymui vadovauja ir režisuoja visiems puikiai pažįstama nenuilstama Montreale lietuvių veikėja Marija Arlauskaitė. Neretai žmogus stebiesi, iš kur ji ima laiko ir jėgų. Šalia tiesioginio mokytojavimo darbo, turėti dar tokias sunkias pareigas, kaip "Nepriklausomos Lietuvos" administracija ir dar rasti laiko vaidinimams — tai jau reto pasiaukojimo visuomenei pavyzdys. Deja, dažniausiai taip ir būna pagal lietuvišką priežodį: "Kas veža, tam ir krauna."

Vaidinime, be montrealiečiams jau pažįstamų vietinių lietuvių, matysime nemažą ir naujų jėgų.

Stebėtojas.

UZDRAUSTI

SUSIRINKIMAI

Montreale Lietuvių Literatūros Draugija turi išsinuomavusi salę Charlevoix Street, Point St. Charles. Joje buvo ruošiami susirinkimai, vakarienės ir t.t. Balandžio mėn. 10 d. prieš pat vyrų vakarienę, atėjusi provincijos policija, konfiskavusi alų ir prigrąžiusi, kad daugiau be leidimo joki subuvimai nebūtų ruošiami, kadangi jai esą žinoma, kurio krašto nauda tenai dirbama.

Lietuvis.

NUSISEKES SOKIU VAKARAS

Balandžio mėn. 10 d. Parapijos salėje įvyko K.L.C.T. suruoštas jaunimo šokių vakaras. Suplaukė ne tik daug jaunimo, bet ir senesniųjų lietuvių. Vakarą savo atsilankymu pagerbė Šveicarijos konsulo žmona lietuvaitė Mrs. A. Kaestle.

Už vakaro pasisekimą ypatinga padėka tenka gerb. klebonui, kun. Bobinui, leidusiam pasinaudoti sale, Onai ir Juozui Kuprevičiams, svarbiausiems šio vakaro organizatoriams, Elžbietai ir Mykolui Lukošiams, J. Duncikui, Ig. Salalai, J. Trumpai, p. Motūzienei, J. Jurėnui ir kitiems prisidėjusiems savo darbu ir pastangomis.

Vakaro pelnas paskirtas "NL", o jo gauta virš \$190.00.

"NL" visiems rengėjams, dalyviams, ir K.L.C.T., šio vakaro iniciatoriui, nuoširdžiai dėkoja.

ADRESO PAKEITIMAS

K.L.C.T. organizaciniame atsišaukime "NL" Nr. 6 (72) nurodytas Tarybos išdėstas J. Dunciko adresas pakeičiamas sekančiai:

J. Duncikas,
145 2nd Ave.,
Ville La Salle,
Montreal 32, Que.

GRAZI SV. ELZBIETOS DRAUGIJOS VAKARIENĖ

Balandžio mėn. 18 d. parapijos salėje įvyko labai nusisekusi Šv. Elzbietos draugijos vakarienė. Salė buvo pilna šmonių. Vakarienę pajavairino loterija, kurioje buvo daug vertingų fantų.

WINIPEGEICIAI PRISIUNITE K.L.C.T. \$51.00 AUKU

Winnipegiečiai lietuviai prisiuntė K.L.C.T. \$51.00 aukų, kurios skirtos neturingųjų tautiečių šelpimui.

Korespondenciją tuo reikalu įdėsimė į kitą numerį.

IR VEL TRIUKSMAS LIETUVIU KLUBE

Balandžio mėn. 10 d. vakare įvyko nepaprastas Montreale Lietuvių Klubo šerinininkų susirinkimas. Dienotvarkėje Liqueur Commission reikalavimas pašalinti komunistus, kitaip, klubas nebegauna leidimo (licence) svaiginaimams gėrimams.

Nors Liqueur Commission reikalavo pakeisti tik board-direktorių p. Lesevi-

čių ir šerų sekretorių p. Kudą, bet "pažangieji" užsispyrė jei jau tuos, tai ir visus pakeisti.

Didžiausį triukšmą, kaip ir visada, kėlė "pažangieji", ypač jei kas bandė kalbėti jų nenaudai. Prie rinkimų nebuvo prieita. Daliai šerinininkų iš susirinkimo išėjus, susirinkimo pirmininkas padiktavo kandidatų sąrašą užklaudamas šerinininkų "kas prieš". Nors naujieji board-direktoriai būtų geriausi ir garbingiausi žmonės, tačiau jų pravedimo būdas vistiek prieštarauja klubo įstatams.

Susidaro įspūdis, kad "pažangiųjų" grupė žut-būt nori išsilaukiyti klubo vadovybėje, o jei jau kitos pašalinės jėgos juos prispiria išeiti, tai nori su savim nušalinti ir į jų bylą neįveltsi asmenis, kad galėtų vėl nors dalį kitų savųjų iškisti.

Klubietis

TORONTO

"N.L." REDAKTORIAM PASIKEITUS

Pasikeitimai "N.L." redakcijoje, Toronto lietuvių visuomenės buvo sutikti šiltai. Torontiečiams lietuviams, žinoma, kaip ir visa Kanados lietuvių visuomenė, pirmoje eilėje yra svarbu, ne kas šį laikraštį redaguoja, bet kaip tobulai yra jis redaguojamas.

Būvusiam "N.L." redaktoriui gerb. p. L. Giriniui, Toronto lietuviai su pagarba yra dėkingi, už jojo nuosirdžias pastangas pralaužti pirmuosius ledus, padarant laikraštį tobulesniu. Daliai jam tas labai sunkus darbas ir pavyko atsiekti, už ką jam nuoširdi padėka.

Naujam laikraščio redaktoriui, p. Pr. Rudinskiui, torontiečiai lietuviai linki geros semmės ir ypač nenuleisti rankų sunkiam ateities redagavimo darbe. Iš naujojo Redaktoriaus rimto ir gerai apgalvoto pirmojo atsišaukimo praejusiam "N.L." numeryje į Kanados lietuvių visuomenę, su pasigerejimu tenka pasakyti, kad ateityje laikraštis stengsis tobulėti, likti prieinamu visiems patrijotiškai galvojantiems rimtiems lietuviams, be pažiūrų skirtumo, malonių lietuvių bičiuliui.

Ypač gerb. naujam Redaktoriui tenka nuoširdžiai palinkėti suspiesti didesnį būrį rimtų bendradarbių, kurie dar labiau patobulintų laikraščio turinį.

Toronto lietuvių patrijotiškai nusiteikusi visuomenė su visu nuoširdumu remia "Nepriklausomąją Lietuvą" laikraštį tiek dvasiniai tiek materialiai, o gerb. Redaktoriui nuoširdžiausiai linki savo ir, kartu visų mūsų, laikraštį patobulinti, kad jame atsispindėtų Kanados lietuvių visuomenės, lyg veidrodyje, kultūrinis pajėgumas ir vieningumas.

Torontietis

RODNEY

Atitaisymas

Mano korespondencijoje iš Rodney, Ont. "N.L." 6 (72) iš 19 March yra išbrovusios dvi klaidos:

1. Aukotojų sąraše, kurie aukavo po \$5.00, turi būti ne p. St. Pepšys, bet St. Repšys.
2. Aukotojų sąraše po \$2.00 pra-

leista p. A. Kazakevičiaus pavardė. Korespondentas labai atsiprašo p. A. Kazakevičių už įvykusių klaidą.
A.M.

TIMMINS

Praeitą rudinį i Timmins apylinkes miškų darbams atvyko 120 lietuvių. Dabar Darbo Ministerija apie 40 iš jų pasiuntė kitiems darbams Ont. provincijoje.

Kovo 17-tą dieną Timminso lietuvių aplankė Tėves Kulbis iš Montreale. Vietos katalikų bažnyčioje Tėvas Kulbis atlaikė mišias ir pasakė progai pritaikytą pamokslą. Kaip tik tuo momentu nemažai vyrų buvo atvykę i Timminso miestą, todėl pamaldose dalyvavo gražus lietuvių tremtinių ir vietinių būrelis. Daugelis pasinaudojo proga ir atliko vėlykinę išpažintį. Timminsiečiai labai dėkingi Tėvui Kulbiui ir pageidauja, kad jis atsilankytų čia dažniau.

J. Pr.

VANCOUVER

Aštuoni lietuviai Vancouver saloje

Buvom iš tų laimingųjų, kurie š.m. sausio 15 d. pasiekė Kanados krantus Halifaxe. Mus suskirstė grupėmis ir tą pat vakarą išvežė darbo vieton. Prie mūsų grupės priškyrė dar vieną lietuvi, kuris buvo čia atvažiuavęs ankščiau, bet dėl laive padarytos apendicito operacijos buvo paliktas Halifaxe.

Pakliuom i grupę, kuri buvo paskirta geležinkelio darbams prie C.P.R., Nanaimo B.C. Tik gerai išstudijavę žemėlapi pamatė, kad mūsų paskyrimo vieta randasi kitoje Kanados pusėje, Vancouver saloje.

Kelionėje užtrukom 7 paras. Įdomu buvo važiuoti skersai visą Kanadą ir nors pro vagono langą matyti jos gamtą ir vietas.

Vancouver saloje mus apgyvendino vagonuose ir sekančią dieną nuvežė prie darbe. Viskas būtų gerai ir dar (Perkelta i 6 pusl.)

APIE "L.B." LOGIKA

(Tęsa iš 6 pusl.)

Nesigilindami i anuos istorinius laikus, paimkim paskutinį Maskvos logikos šedevrą — buržuazinės muzikos pradų uždraudimą sovietų kompozitorių kūryboj. Lig šiol, rodos, niekas net ir pagalvoti neišdrįsdavo, kad muzika gali būti buržuazinė. Tokios nuomonės reiškęja, galimas dalykas, tuojau būtų uždarę i beprotinamį tie patys "LB" redaktoriai. Tačiau dabar, kai ta žingsnį padarė sovietinė logika, jie uždarytų i beprotinamį (jeigu tik galeitų) kiekvieną, kuris yra priešingas panašioms nesąmonėms. Taigi, viskas, kas eina iš Maskvos yra logiška, viskas šventa ir gražu.

Jeigu mes sakome...

Tuo tarpu, jeigu mes, tremtiniai, ju tautiečiai, išgyvenę pirmosios sovietų okupacijos baismus, šiandien sakome: 1940m. birželio mėn. 15 d. sovietai, sulaužydami visą eilę tarptautinių sutarčių, okupavo Lietuvą.

Jiems tas yra ne logiška, nes pagal maskvinės logikos sovchozo nuomonę Raudonoji Armija čia atėjo išlaisvinti darbo žmonių.

Jeigu mes šaukiame: sovietai falsifikavo Liaudies Seimo rinkimus,

išstatydami Maskvoj sudarytą kandidatų sąrašą (jame buvo tiek kandidatų, kiek seime vietų), ir tuo būdu patys (ne Lietuvos liaudis) Lietuvą padarė tariamąją LTSR, "LB" atstovai tai laiko logikos absurdu, nes Maskva (ta jų švenčiausioji Maskva!) skelbia, kad Lietuva pati įsijungė i tarybų "rojų".

Jeigu mes tvirtinam: sovietai kaip įmanydami naikino ir alino Lietuvos ūkį, viską grobdami ir veždami i Sovietų Sąjungą, jie netiki, nes pagal maskvinės logikos biuleteni i Lietuvą buvo siunčiami traukiniai su užrašu — "Badaujančiai Lietuvai".

Jeigu mes rėkiame: Lietuvos kalėjimai buvo perpildyti nekaltais žmonėmis, jie šypsodamiesi atsako — tai buvo izoliuoti liaudies prieštai.

Jeigu mes šiandien širdį plėšiančiu balsu raudame: 1941m. birželio mėn. 14-15 d.d. sovietų enkavedistai sugaudė ir užkaltauose vagonuose išvežė i Sibirą 50.000 mūsų brolių ir seselių, jie linksmi kartoja politruko Sniečkaus žodžius — tai buvo prostitutės ir rekcijonieriai — ir ši Maskvos (švenčiausios!) žingsnį vadina kilniausiu darbu Lietuvai.

(Bus daugiau.)

Tel: Ofiso — CH. 5020

" Res. — AM. 9324

Dr. E. Andrukaitis

LIETUVYS
GYDYTOJAS

2540 Sherbrooke East, Montreal
(Ant Frontenac Kampo)

2820 ALLARD ST.,
Montreal 20.

Tel. TRenmore 1135

Victoria
CLEANERS & DYERS CO.

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome nuo lietaus apsiastus, dėl kurių uždedame "Drex", kas neperleidžia vandens ir duoda graženę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetas ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius.

Kiekvieną orderį pajimame iš namų ir pristatome i namus.

Už musu atliktą darbą garatuojuame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135 (galimą pašaukti lietuviškai).

Lietuviai savininkai:

J. Kriaučeliūnas A. Majauskas J. Matulaitis

Tel: CH. 5020

Dr. Leon Carpentier

D. A N T I S T A S

Daro persvietimus (X-Rays)

2540 SHERBROOKE EAST, MONTREAL

(Ant Frontenac Kampo)